

Belize i Tikal

Najlepsze rzeczy do zobaczenia i zrobienia

Przetłumaczone automatycznie

© backpackandsnorkel.com

Treść

[1. Wprowadzenie](#)

[2.1 Zastrzeżenie](#)

[2.2 Prawa autorskie](#)

[3. Najlepszy czas na wizytę w Belize](#)

[4. Dwutygodniowy plan podróży do Belize](#)

[5. Miasto Belize](#)

[5.1 Best Western Plus Belize Biltmore Plaza](#)

[5.2 Zjazd Bamboleo](#)

[6. Altun Ha](#)

[7. Caye Caulker](#)

[7.1 Nurkowanie z rurką w rezerwacie morskim Hol Chan, Shark Ray Alley i Coral Gardens](#)

[7.2 Pensjonat Błękitna Fala](#)

[7.3 Domki kolibrów](#)

[8. Ambra Caye](#)

[8.1 Corona del Mar Hotel i Apartamenty](#)

[9. Placencia](#)

[9.1 Wynajem samochodu w Belize City](#)

[9.2 Przejazd do Placencia](#)

[9.3 Wieś Placencia](#)

[9.4 Apartamenty Michelo](#)

[9.5 Wycieczka po rzece Małp](#)

[10. Tikal](#)

[10.1 Przejazd do Tikal](#)

[10.2 Przekroczenie granicy Belize i Gwatemali](#)

[10.3 Hotel Las Gardenias](#)

[10.4 Tikal](#)

[11. Uwagi końcowe](#)

1. Wprowadzenie

Belize to mały kraj o powierzchni 22 970 km² i liczący około 420 000 mieszkańców, graniczący z Meksykiem na północy, Gwatemalą na zachodzie i południu oraz Morzem Karaibskim na wschodzie. Jest to kraj o najniższej liczbie ludności w Ameryce Środkowej i jedyny, w którym językiem urzędowym jest angielski. Jednak kreolski belizejski jest najczęściej używanym językiem w Belize.

Majowie zaczęli się tu osiedlać około 1500 roku p.n.e.

Krzysztof Kolumb przybył w 1492 r., a pierwsi angielscy osadnicy przybyli w 1638 r. Pierwotnie Belize było przedmiotem roszczeń Hiszpanii i Wielkiej Brytanii, dopóki Anglia nie pokonała Hiszpanów w bitwie pod St. George's Caye w 1798 r.

W 1840 roku kraj ten stał się kolonią brytyjską i był znany jako Brytyjski Honduras. W 1973 roku zmieniono nazwę na Belize i do 1981 roku Belize uzyskało niepodległość od Wielkiej Brytanii. Należy zauważyć, że Gwatemala rości sobie prawo do dużej części terytorium Belize.

Spór ten sięga ponad 150 lat wstecz i jest powodem, dla którego Wielka Brytania nadal stacjonuje w Belize, aby zapobiec siłowemu zajęciu przez Gwatemalę Belize, które ma armię liczącą jedynie około 1400 ludzi.

Na szczęście oba kraje powstrzymały się od stosowania przemocy i zwróciły się do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w Hadze w Holandii o rozstrzygnięcie sporu. Obecnie przygotowywane są na to argumenty.

Belize leży tylko około 280 km w kierunku północ-południe i około 100 km ze wschodu na zachód, ale jest to kraj bardzo zróżnicowany biologicznie, w którym występuje ponad 5000 gatunków roślin i setki gatunków zwierząt. Około 37% powierzchni Belize jest chronionych i prawie 14% jego wód, w tym Rafa Koralowa Belize, jest chronionych.

Rafa Koralowa Belize to mezoamerykański system raf koralowych o długości 560 mil (900 km) i największa atrakcja turystyczna w kraju.

W Belize występuje wysoki wskaźnik przestępczości z użyciem przemocy, która jest głównie związana z działalnością gangów, np. z handlem narkotykami i ludźmi. Na szczęście zdecydowana większość tego typu aktywności ma miejsce w Belize City, które i tak nie jest interesujące dla turystów.

Inne rzeczy, które warto wiedzieć:

- W Belize obowiązuje czas CST (czas środkowoeuropejski) i nie obowiązuje czas letni. Aktualny czas można znaleźć [Tutaj](#)
- Waluta: Dolar Belize (BZ\$) – jest powiązany z dolarem amerykańskim według kursu 2 BZ\$ = 1 US\$
- Dolary amerykańskie i główne karty kredytowe są powszechnie akceptowane w Belize
- Jeśli nie odwiedzasz niektórych obszarów wiejskich w Belize, woda z kranu jest chlorowana i zdatna do picia. W razie wątpliwości skontaktuj się ze swoim hotelem
- Kod kraju dla połączeń telefonicznych: +501
- Internet: .bz
- Stolica: Belmopan
- Największe miasto: Belize City
- Jazda: prawa strona drogi

Ten przewodnik turystyczny zawiera przykładowy plan podróży na 2 tygodnie ze szczegółowymi informacjami na temat poszczególnych miejsc docelowych.

Aby pomóc Ci dowiedzieć się, co najbardziej Ci odpowiada, dodałem wiele zdjęć i linków do dodatkowych recenzji.

To nie jest szczegółowy przewodnik po Belize. Można je kupić w dużych firmach oferujących przewodniki turystyczne.

Moim celem jest pomóc Ci stworzyć niezapomniane chwile podczas relaksującej wakacyjnej wycieczki, pomagając Ci w stworzeniu idealnego planu podróży.

Sprawdź także inne ekscytujące miejsca docelowe i przewodniki turystyczne na naszej stronie internetowej [Backpack & Snorkel](#).

2.1 Zastrzeżenie

W tym przewodniku dokładam wszelkich starań, aby przekazać Ci jak najdokładniejsze informacje. Z biegiem czasu ceny, godziny, a nawet atrakcje mogą ulegać zmianom. Dlatego też ja i backpackandsnorkel.com nie ponosimy odpowiedzialności za doświadczenia użytkowników podczas podróży. Zdecydowanie sugeruję, abyś napisał lub zadzwonił do atrakcji, które planujesz odwiedzić, w celu potwierdzenia podczas planowania podróży.

Prosimy również zachować czujność, zwracać uwagę na otoczenie i mieć oko na swoje rzeczy. Kieszonkowcy i inni przestępcy mogą z łatwością zrujnować nawet najlepiej zaplanowane wakacje.

2.2 Prawa autorskie

Ta strona internetowa i jej zawartość są objęte prawami autorskimi 'Rudy at Backpack & Snorkel'. Wszelkie prawa zastrzeżone. Jakakolwiek redystrybucja lub reprodukcja części lub całości treści w jakiegokolwiek formie jest zabroniona. Zawartość tej witryny (w tym zdjęcia) nie może być sprzedawana, przedrukowywana ani wykorzystywana w celach komercyjnych bez pisemnej zgody 'Rudy at Backpack & Snorkel'. Bez naszej wyraźnej pisemnej zgody nie możesz rozpowszechniać ani wykorzystywać komercyjnie treści. Nie możesz ich także przesyłać ani przechowywać na żadnej innej stronie internetowej ani w innej formie elektronicznego systemu wyszukiwania.

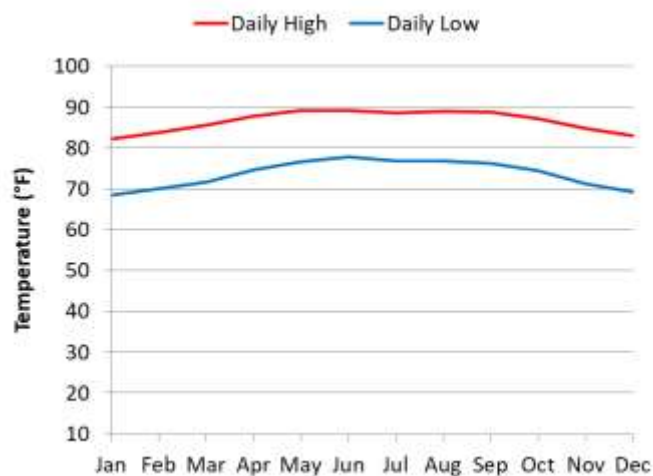
3. Najlepszy czas na wizytę w Belize

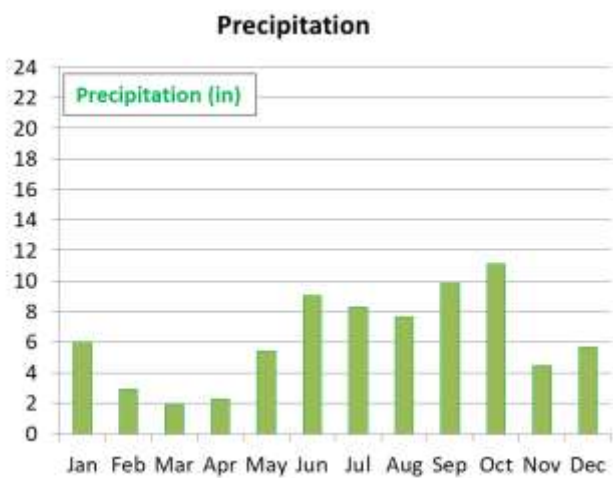
Pogoda w Belize jest subtropikalna i zazwyczaj nieco bardziej ekstremalna niż na południu Florydy, co oznacza, że latem będzie cieplej, a zimą zimniej. Typowy klimat, jakiego można się spodziewać w Belize, znajduje się poniżej:

- Styczeń: sezon barkowy – przejście od pory deszczowej do pory suchej
- Od lutego do kwietnia: pora sucha – najlepszy czas na wizytę w Belize
- Maj: sezon barkowy – przejście od pory suchej do pory deszczowej
- Od czerwca do listopada: pora deszczowa – sezon huraganów trwa od lipca do października
- Grudzień: sezon barkowy – przejście od pory deszczowej do pory suchej

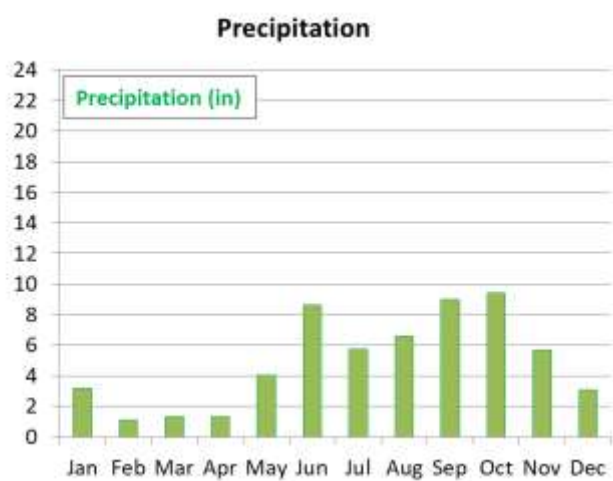
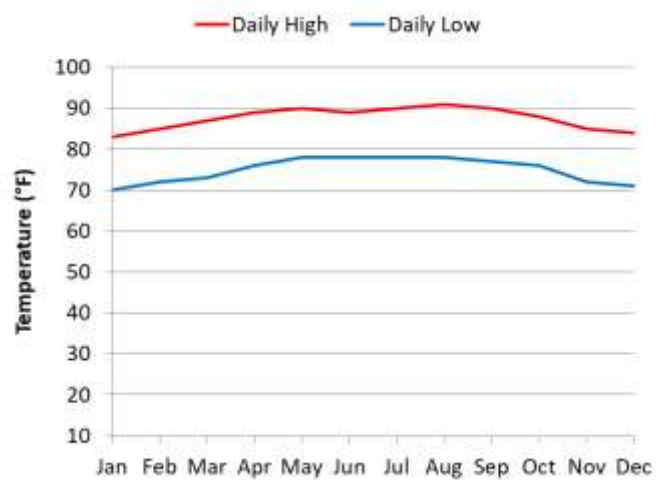

Oto klimat, jakiego możesz się spodziewać w [Miasto Belize](#):

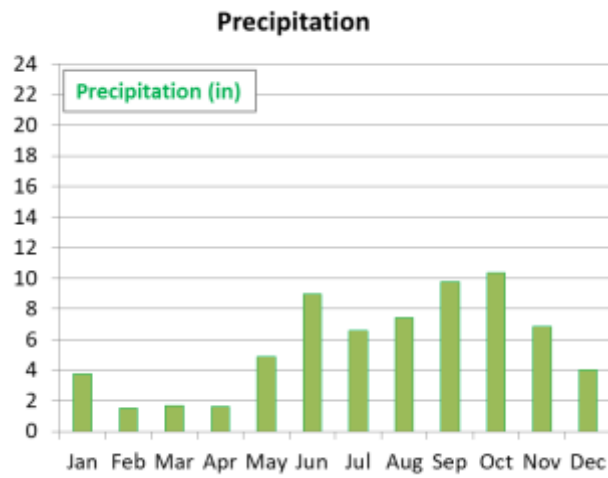
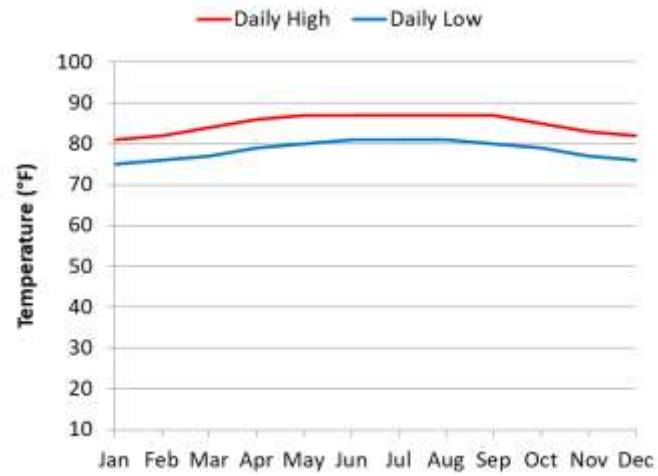

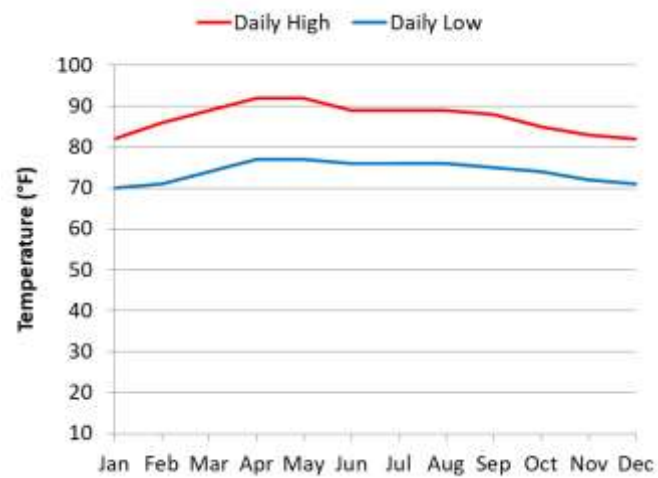
[Ambra Caye:](#)

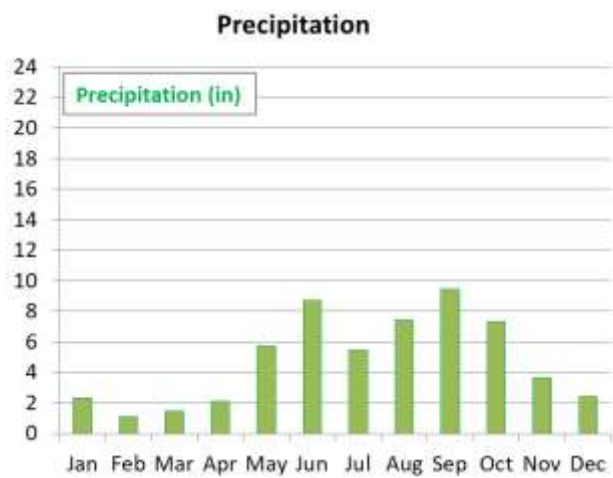

[Placencia:](#)

[Tikal](#)(Gwatemala):

4. Dwutygodniowy plan podróży do Belize

Dwa tygodnie wystarczą, aby poczuć dobry nastrój w kraju. Jeśli nie chcesz ciągle podróżować, nie zobaczysz wszystkich atrakcji tego pięknego kraju. Zdecydowaliśmy się zwolnić tempo i dorzucić kilka dni na plaży, a ponieważ jesteśmy już w tej części świata, dodaliśmy jeden dzień do Tikal za granicą w Gwatemali. Tikal to jedno z najważniejszych miejsc rdzennej ludności na świecie, którego nie można przegapić.

Jeśli chcesz zobaczyć więcej Belize, oto lista innych miejsc, w których warto się zatrzymać. Nie są one jednak uwzględnione w tym przewodniku: Corozal, Orange Walk, Belmopan, San Ignacio, Caracol, jednodniowe wycieczki do niektórych atoli i Blue Hole, Dangriga i Hopkins.

Oto nasza trasa:

	Dzień	Noc
sob	lot do Miasto Belize	Best Western Plus Belize Biltmore Plaza
Słoneczny	Altun Ha	Best Western Plus Belize Biltmore Plaza
pon	łodzią motorową do Caye Caulkera	Pensjonat Błękitna Fala
wt	zwiedzać miasto, relaksować się na plaży	Pensjonat Błękitna Fala
Poślubić	wycieczka snorkelingowa (Rezerwat Morski Hol Chan, Aleja Shark Ray, Ogrody Koralowe)	Domki z kolibrami
czw	zwiedzać miasto, relaksować się na plaży	Domki z kolibrami
piątek	łodzią do Ambra Caye	Korona Del Mar
sob	zwiedzaj miasto i zrelaksuj się na plaży w pobliżu naszego hotelu	Korona Del Mar
Słoneczny	zwiedzaj miasto i zrelaksuj się na plaży w Ramons	Korona Del Mar
pon	łodzią motorową do Belize City, złap wypożyczony samochód , przejazd do Placenci	Apartamenty Michelo
wt	Przeglądaj Placencia i zrelaksuj się na plaży	Apartamenty Michelo
Poślubić	Małpia rzeka jednodniowa wycieczka	Apartamenty Michelo
czw	przejazd do Tikal , odwiedź Tikal	Hotel i restauracja Las Gardenias
piątek	odwiedź Tikal , jedź do Miasto Belize	Zajazd Bamboleo
sob	lot powrotny do domu	

5. Miasto Belize

Liczące 57 000 mieszkańców Belize City jest największym miastem w Belize, ale nie jest stolicą. To zaszczytne wyróżnienie należy się miastu Belmopan, położonemu około 79 km na południowy zachód. Belize najprawdopodobniej będzie Twoim punktem wejścia do Belize. Samoloty z międzynarodowych lokalizacji lądują i startują na międzynarodowym lotnisku im. Philipa S. W. Goldsona (BZE), które leży około 14 km na północny zachód od miasta. Statki wycieczkowe kotwiczą przed portem w Belize (na południe od centrum miasta), a pasażerowie przewożą do portu.

Na nasz hotel wybraliśmy Best Western Plus Belize Biltmore Plaza, ponieważ leży on przy autostradzie Północnej, która zabierze nas następnego dnia do [Altun-Ha](#), ponieważ jest to tylko krótka przejażdżka taksówką od przystani promowej Ocean Ferry Belize ([mapa](#), [recenzje](#), [strona internetowa](#)), która w dwa dni doprowadzi nas do [Caye Caulkera](#), a także dlatego, że znajduje się w odległości spaceru od kilku restauracji i sklepów, m.in. supermarket ([mapa](#)). Znak Belize ([mapa](#)) znajduje się około 1,8 km od obiektu.

Rondo przy Chetumal Street oddalone jest o 400 m.

5.1 Best Western Plus Belize Biltmore Plaza ([mapa](#),[recenzje](#),[strona internetowa](#))

Taksówka z lotniska kosztuje 25 USD, tyle samo płacisz, prosząc o odbiór hotelowego wahadłowca. Personel jest niezwykle przyjazny i pomocny - bezpłatnie naprawili kołowrotek, który urwał jedną z naszych walizek.

Hotel był bardzo czysty, a meble hotelowe wykazywały bardzo nieliczne oznaki zużycia. Nasz pokój, pokój 114, miał telewizor z płaskim ekranem, ekspres do kawy, telefon i lodówkę (która nie działała). Personel przyniósł nam lód, żeby nasze jedzenie było chłodne. Nasz pokój był blisko basenu. Pokój miał łóżko typu queen-size i był bardzo czysty. W łazience był prysznic, szampon i mydło. Aby przewietrzyć łazienkę, trzeba otworzyć okno, co niestety powoduje, że w ciągu dnia w pomieszczeniu będzie bardzo gorąco. Klimatyzacja w sypialni była cicha i wydajna, a w hotelu znajduje się bezpłatne Wi-Fi.

W hotelu znajduje się restauracja, z której nie korzystaliśmy; ceny wydawały się podobne (może nieco niższe) niż w podobnych hotelach w USA. W cenę pokoju nie wliczono bezpłatnego śniadania.

Po drugiej stronie ulicy, w odległości 3 minut spacerem, znajdują się 3 restauracje otwarte w porze lunchu i kolacji. W odległości 5 minut spacerem znajduje się supermarket ([mapa](#)) - idziesz poboczem drogi; nie ma chodnika.

Krótko mówiąc: jest to bardzo ładny i czysty hotel położony blisko taksówek wodnych. Zatrzymałbym się tam ponownie.

5.2 Bamboleo Inn ([mapa](#),[recenzje](#),[strona internetowa](#))

Mieszkaliśmy w tym hotelu na 1 noc przed naszym lotem powrotnym do USA. Hotel jest bardzo dogodnie położony, zaledwie 4,7 km, czyli 8 minut od lotniska.

Właściciele to bardzo mili i towarzyscy ludzie, którzy przywitali nas po imieniu. Hotel jest ogrodzony, na terenie obiektu dostępny jest parking. W hotelu znajduje się część socjalna na drugim piętrze, w której właściciele przygotowują śniadania i kolacje (żadne z nich nie jest wliczone w cenę pokoju), a także lodówka z napojami (piwo, napoje gazowane, woda).

Mieliśmy pokój nr 3. Ten pokój na pierwszym piętrze był przestronny, miał aneks kuchenny i dużą łazienkę z dużym prysznicem kafelkowym i deszczownicą. Zlew miał piękny, nowoczesny design. Dostarczono bezpłatne mydło, mydło w płynie i 2 butelki wody. Aneks kuchenny wyposażony był w kuchenkę mikrofalową, ekspres do kawy, toster, przenośną elektryczną płytę kuchenną i lodówkę. Zapewniono bezpłatną kawę w proszku, cukier, sól i przyprawy.

Łóżka miały wygodne materace piankowe, a obok każdego łóżka znajdował się stolik nocny z lampką stołową. W pokoju znajdował się także mały szklany stolik i mały telewizor na drewnianej półce. Obok aneksu kuchennego zlokalizowana jest drewniana szafa na ubrania. Wieszaki znajdują się w szafie i łazience.

Właściciele mają 3 niezwykle przyjazne psy i kota, które biegają swobodnie po terenie.

Krótko mówiąc: jest to bardzo ładny i niedrogi hotel położony blisko lotniska. Właściciele to bardzo mili i kontaktowi ludzie i mogą tylko polecić ten hotel. Na pewno zatrzymałbym się tam ponownie.

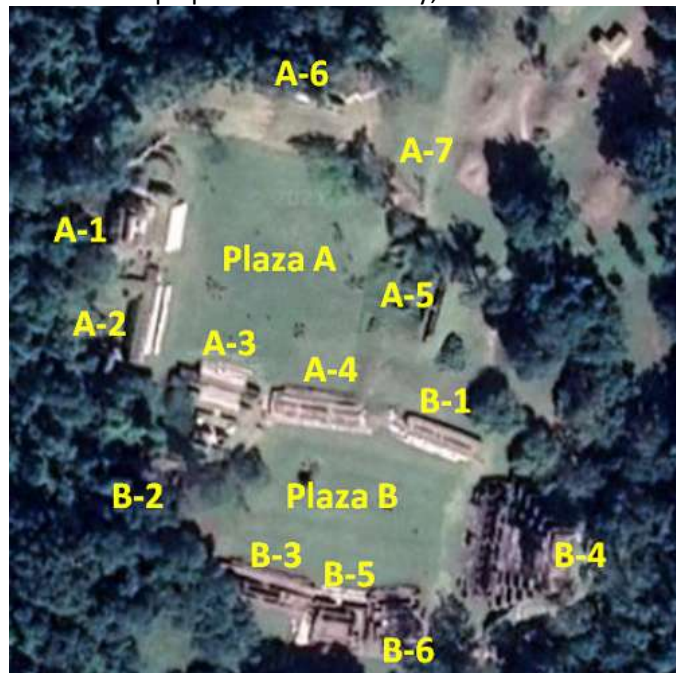
6. Altun Ha ([mapa](#), [recenzje](#), [strona internetowa](#))

Altun Ha to nazwa starożytnego miejsca Majów, które było zamieszkwane od ok. 900 p.n.e. do 1000 n.e., opuszczony w XI stuleciu, a później był miejscem ograniczonej działalności. Nazwa Altun Ha pochodzi z języka Majów Yucatec i oznacza 'wodę skały'.

Wykopaliska prowadzone w latach 1964–1970 odsłoniły jedynie niewielką część ok. Miasto o powierzchni 25 mil kwadratowych, które w czasach świetności liczyło około 10 000 mieszkańców.

Altun Ha to najczęściej odwiedzane miejsce Majów w Belize, szczególnie ze względu na dużą liczbę pasażerów statków wycieczkowych, którzy przybywają [Tutaj](#), gdy statek wycieczkowy zakotwiczy w Belize City. Statki wycieczkowe zazwyczaj zawijają do portu we wtorki, środy i czwartki. Rozkład jazdy portów znajdziesz tutaj.

Poniższa mapa przedstawia obiekty, które można zwiedzać:

Grupy A i B tworzą centralny obszar Altun Ha. Razem z grupami C, D i E tworzą obszar miejski, a strefy G-N – przedmieścia. Miasto miało nawet dwie groble. Jednym z nich był prawdopodobnie podwyższony chodnik prowadzący na bagnisty obszar, który bez niego byłby nieprzejezdny.

Najstarsze budowle znajdują się w strefie C, której nie można zwiedzać.

Wykopaliska odsłoniły powiązania z potężnym meksykańskim miejscem Teotihuacan ([mapa](#)) w pobliżu miasta Meksyk. W grobowcu pod świątynią F8 odnaleziono szczątki dorosłego mężczyzny, którego pochowano wraz z 248 przedmiotami z zielonego obsydianu Pachuca, 23 ceramicznymi stojami, miskami i naczyniami, które mogą pochodzić wyłącznie z okolic Teotihuacan.

W innym grobowcu znaleziono stop złota i miedzi tumbaga. Jest to o tyle istotne, że Majowie na tych terenach nie mieli złota w czasach okupacji Altun Ha. Sugeruje to handel z terenami dzisiejszej południowej części Ameryki Środkowej.

Plac A i Plac B

Budowa placu A, który był głównie wykorzystywany jako plac sakralny, rozpoczęła się w 250 roku naszej ery i ostatecznie zastąpiła centrum ceremonialne położone dalej na zachód. Plac B jest znacznie mniejszy niż Plac A. Został zbudowany po Placu A i był używany głównie jako dzielnica mieszkaniowa.

Ogółem w Altun Ha znaleziono ponad 800 kawałków jadeitu, co wskazuje, że Altun Ha musiało być zamożnym miastem.

Struktura B-6

To była mała świątynia.

7. Caye Caulker ([mapa](#),[recenzje](#))

Caye Caulker było z pewnością naszym ulubionym miejscem w Belize ze względu na wyluzowany styl życia.

Wyspa leży około 20 mil (32 km) od Belize City i można do niej łatwo dotrzeć szybką taksówką wodną z Belize City o nazwie "Ocean Ferry Belize" ([mapa](#),[strona internetowa](#),[harmonogram](#)).

[7.1 Nurkowanie z rurką w rezerwacie morskim Hol Chan, Shark Ray Alley i Coral Gardens](#)

[7.2 Pensjonat Błękitna Fala](#)

[7.3 Domki kolibrów](#)

W przypadku naszej wycieczki do Caye Caulker poprosiliśmy hotel o wezwanie taksówki, która zawiozła nas do taksówek wodnych. Przyjazd taksówki zajął około 10 minut, a podróż do taksówek wodnych trwała około 15 minut i kosztowała 7,50 USD. Wszędzie akceptowane są banknoty dolarowe, ale nie monety. Resztę podaje się w walucie Belize. Przy wejściu do taksówki wodnej stoją tragarze w zielonych koszulach. Zabierają twoją walizkę i dają kwit bagażowy. Bagaż zostanie przewieziony do miejsca docelowego (Caye Caulker lub [Ambra Caye](#)) oddzielną łodzią i będzie na Ciebie czekał na końcu moło. Oddajesz dowód(y) bagażu i przejmujesz swoje torby.

Bilety można kupić na końcu moło (ostatnie biuro po prawej) w Belize City. Nie zapomnij o podstemplowaniu biletów w następnym okienku. Aby wsiąść do taksówki wodnej, można skorzystać z 2 linii. Linia po lewej stronie oznacza [Ambra Caye](#), a linia po prawej stronie oznacza Caye Caulker. Nie wiem, dlaczego to robią, skoro na obie linie wsiada ta sama taksówka wodna.

Caye Caulker to mała wyspa o długości 8 km w kierunku północ-południe i w najszerszym miejscu (w kierunku wschód-zachód) niecałe 1,6 km. Jest domem dla około 2000 osób i stale rosnącej liczby turystów, którzy zapewniają wyspiarzom dochód numer 1.

Sam Caye Caulker składa się z ubitego piasku i pokruszonych muszli morskich na wapiennym szelfie. Kiedyś była to jedna wyspa, ale kiedy w 1961 r. huragan Hattie zalał wyspę i poważnie ją uszkodził, otworzył także przejście o głębokości kilku cali. Miejscowi zdali sobie sprawę, że może to być dobra okazja do stworzenia drogi wodnej dla małych kajaków, która połączyłaby wschodni i zachodni kraniec wyspy. Zaczęto więc ręcznie zalewać mały kanał. Niestety, silne prądy pływowe powodowały erozję miękkiego piasku i utworzyły kanał, który widzimy dzisiaj, a którego szerokość wynosi 30 metrów. Obszar ten nazywa się obecnie "Splitem". Niestety Split staje się coraz szerszy i obecnie zagraża pobliskiej infrastrukturze.

Jak wkrótce zauważysz, Caye Caulker, podobnie jak prawie cała linia brzegowa Belize, z wyjątkiem obszaru Placencia, ma dużo trawy morskiej tuż przy brzegu i plażach. Jest to ważne, ponieważ odgrywa kluczową rolę w stabilizacji linii brzegowej, ale jest to zła wiadomość dla osób lubiących pływać. Split to jedyne miejsce w Caye Caulker, gdzie można z łatwością pływać, ponieważ nie ma tam (jeszcze) trawy morskiej.

Gdy dotrzesz do Caye Caulker lub [Ambra Caye](#), zauważysz również, że ludzie zbudowali długie doki, które wychodzą dość daleko do oceanu za barierą z trawy morskiej. Jest to więc kolejna możliwość dotarcia do wód, w których można pływać.

Jeszcze kilka rzeczy:

- Caye Caulker pokryty jest zbitym piaskiem i muszlami morskimi, które nadają mu piękny biały kolor. Ale to jest trudne. Dlatego większość ludzi opala się na leżakach lub ławkach.
- Na wyspie prawie nie ma samochodów. Transport odbywa się samochodami golfowymi napędzanymi gazem lub elektrycznymi, rowery można pokonać pieszo. Wyspa jest na tyle mała,

7.1 Nurkowanie z rurką w rezerwacie morskim Hol Chan, Shark Ray Alley i Coral Gardens

Zarezerwowaliśmy całonocną wycieczkę snorkelingową z Caveman Snorkeling Tours ([mapa](#), [recenzje](#), [strona internetowa](#)) i nie mogliśmy być bardziej szczęśliwi. Przypadkowo znajdują się one po drugiej stronie ulicy od naszego hotelu.

Przed wyjazdem właściciel (sam jaskiniowiec) wygłosił przemówienie na temat swojej wizji swojej firmy, której kluczowymi punktami były bezpieczeństwo i szacunek (do przyrody i ludzi/klientów). Bardzo mi się to podobało, a jego załoga z pewnością spełniła swoją wizję. Wyszliśmy 20 minut późno tuż przed 11 rano, ponieważ niektórzy z 14 klientów się spóźniali. Aby zrekompensować późny start, zostaliśmy dłużej i wróciliśmy około 17:00.

Pierwszy przystanek był zaraz po rozlaniu gdzie z daleka zobaczyliśmy 2 manaty. Potem były 3 przystanki na snorkeling w [Aleja Shark Ray](#), [Rezerwat Morski Hol Chani](#) i [Ogrody Korale](#).

Nurkowanie z rurką było dobre, ale nie różniło się zbyt wiele od innych miejsc na Karaibach. Mówimy mnóstwo ryb, rekinów karmiących, sporo płaszczy (płaszczki i innych) i trochę żółwi. Przebywanie w wodzie z rekinami karmiącymi w Shark Ray Alley było dość ekscytujące. Korale są rzadsze i nie tak efektowne jak np. na Bahamach, ale zdecydowanie warto je zobaczyć i to samo dotyczy liczby i różnorodności ryb tropikalnych. Nasi przewodnicy byli bardzo przyjaźni i kompetentni. Kilukrotnie schodzili na dno morskie i pokazywały nam różne zwierzęta, m.in. murena. Po prawie każdym nurkowaniu dostarczali do jedzenia plasterki arbuza i ananasa (raz także plasterki banana). Lunch został zamówiony z wyprzedzeniem (hamburgery) i przewieziony na łodzi. Mój burger wołowy miał cienki, suchy pasztecik i był dość bez smaku. To jedyna część wycieczki, którą moim zdaniem można (powinno) ulepszyć. Do posiłku każdy dostał 1 butelkę napoju gazowanego (Cola, Fanta, Sprite).

Przed wyjazdem każdy proszony jest o zabranie ze sobą butelki z wodą. Załoga ma na łodzi 5-litrową butelkę wody z pompką, dzięki czemu zawsze istnieje możliwość bezpłatnego uzupełnienia wody. Gdy zaczęło padać i wzmoógł się wiatr, ominęliśmy wrak statku i udaliśmy się na 2 dodatkowe przystanki. Na jednym z dodatkowych przystanków, w miejscu żerowania tarponów, załoga rozdała trochę ryb i poprosiła, abyśmy trzymali je nad powierzchnią wody.

Aby zobaczyć, co się stało, kliknij link do tego filmu: <https://youtu.be/wDtdXE3Yx0s>

Na kolejnym przystanku wysiedliśmy z łodzi na suchym lądzie, aby w specjalnie oznaczonym miejscu szukać koników morskich.

Obejrzyj także ten krótki film: <https://youtu.be/0WV4V6Uf5OY>

Krótko mówiąc: całkowicie polecam wycieczki Caveman Snorkeling. Odbiliśmy wiele wycieczek snorkelingowych po całym świecie, ale podczas tej wyprawy prawdopodobnie najdłużej spędziliśmy czas w wodzie i snorkelingu.

Rezerwat morski Hol Chan obejmuje rafę o powierzchni 4448 akrów (18 km²) pomiędzy Ambergris Caye i Caye Caulker. Hol Chan jest językiem Majów i oznacza 'mały kanał', ponieważ w rafie znajduje się naturalna przerwa, która ma około 75 stóp (23 m) szerokości i od 1,5 m (5 m) do 30 stóp (9 m) głębokości i jest bogata w życie morskie.

Shark Ray Alley to płytki, piaszczysty obszar w rezerwacie morskim Hol Chan, który był tradycyjnie używany przez rybaków do czyszczenia sieci przed powrotem do portu, dzięki czemu stał się miejscem spotkań rekinów i płaszczy. Obecnie stało się to atrakcją turystyczną, a przewodnicy aktywnie karmią te stworzenia, dzięki czemu można pływać i nurkować z rekinami i płaszczkami w płytkich, czystych wodach Shark Ray Alley.

7.2 Pensjonat Blue Wave ([mapa](#), [recenzje](#), [strona internetowa](#))

Lokalizacja jest nie do pobicia. Hotel ten znajduje się w odległości 5-10 minut spacerem (około 5 przecznic) od przystani taksówek wodnych i znajduje się przy głównej ulicy miasta, na Caye Caulker. W promieniu 90 metrów znajduje się kilka restauracji, mały supermarket, plaża, na której czasami można zobaczyć pływających ludzi, sklepy z pamiątkami oraz Ragamuffin i [Wycieczki jaskiniowe](#), dwie główne firmy turystyczne na wyspie. To jest około 10 minut spacerem do Splitu, gdzie można pływać. Mimo że hotel znajduje się w turystycznym sercu Caye Caulker, jest tu naprawdę cicho.

Mieliśmy pokój 1, który był na drugim piętrze i miał częściowy widok na ocean. Pokój był mały, ale czysty. Na ścianie wisiał mały telewizor (mniejszy niż monitor mojego komputera w domu). Z wyjątkiem 2 kostek mydła nie dostarczono szamponu ani balsamów. W pokoju było łóżko typu queen-size, bez lodówki, ale zapewniono lodówkę (lodówkę). Pokój miał klimatyzację i wentylator stojący, mały stolik i 1 stolik nocny. Zamiast szafy zastosowano drążek na ubrania z wieszakami i półkę. Na pewno płacisz za lokalizację.

W hotelu jest darmowe Wi-Fi, jednak właściciel nie udostępnia hasła, dlatego należy zabrać do niego swoje urządzenie, a on wprowadzi hasło.

Biuro hotelu to także sklep z elektroniką, w którym w ciągu dnia można znaleźć właściciela.

Krótko mówiąc: jest to rustykalny hotel w doskonałej lokalizacji. Na pewno zatrzymałbym się tu ponownie.

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

The history of the United States is a story of growth and change. From the first settlers to the present day, the nation has evolved through various stages of development. The early years were marked by exploration and settlement, followed by a period of rapid expansion and industrialization. The American Revolution and the Civil War were pivotal moments in the nation's history, shaping its identity and values.

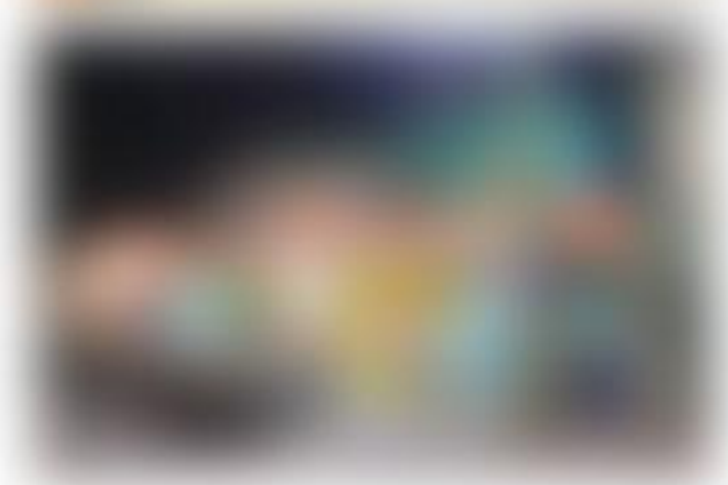
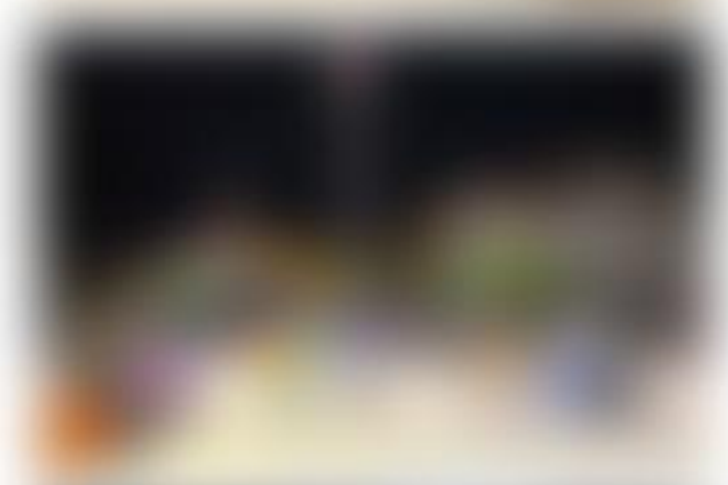
The 19th century saw the United States emerge as a major world power. The discovery of gold in California and the opening of the transcontinental railroads fueled economic growth. The Civil War, which lasted from 1861 to 1865, was a defining moment in the nation's history, leading to the abolition of slavery and the strengthening of the federal government.

The 20th century was a period of significant social and political change. The Progressive Era, the Great Depression, and World War II were major events that shaped the modern United States. The civil rights movement of the 1950s and 1960s led to the passage of landmark legislation, including the Civil Rights Act of 1964 and the Voting Rights Act of 1965.

The United States continues to evolve and grow. The challenges of the 21st century, such as climate change, technological advancement, and global security, require the nation to adapt and innovate. The history of the United States is a testament to the resilience and spirit of its people.

1. The first step in the process of creating a business plan is to conduct a thorough market research. This involves identifying the target market, understanding the needs and preferences of the customers, and analyzing the competitive landscape. Market research can be conducted through various methods, including surveys, interviews, and focus groups. The goal is to gather valuable insights that will inform the business strategy and help to identify potential opportunities and challenges.

1. The first step in the process is to identify the problem or issue that needs to be addressed. This involves gathering information and understanding the context of the problem.

2. Once the problem is identified, the next step is to develop a plan or strategy to address it. This involves setting goals and determining the resources needed to achieve them.

3. The third step is to implement the plan. This involves putting the strategy into action and monitoring progress to ensure that the goals are being met.

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered.

2. The second step is to gather relevant information and data.

3. The third step is to analyze the information and data to identify patterns and trends.

4. The fourth step is to develop a solution or answer based on the analysis.

10.2 Przekraczanie granicy między Belize i Gwatemalą

Przekroczenie granicy jest dość skomplikowaną procedurą. Upewnij się, że masz pod ręką wystarczającą ilość gotówki, ponieważ nikt tutaj nie akceptuje kart kredytowych.

Informuję, że od czasu, kiedy to pisałem, ceny mogły ulec zmianie i obecnie mogą być wyższe.

Oto instrukcje dotyczące przekraczania granicy z Belize do Gwatemali i z powrotem wypożyczonym samochodem z Crystal Car Rental:

1. Crystal wykona kopie Twojego paszportu i prawa jazdy i dołączy je do dokumentów niezbędnych do przekroczenia granicy międzynarodowej z Gwatemalą.
2. Po dotarciu na granicę zaparkuj samochód i wejdź do belizeńskiego budynku celnego i imigracyjnego.
3. Pieniądze na quetzale gwatemalskie możesz wymienić przed budynkiem przy głównych drzwiach wejściowych lub u oficjalnie licencjonowanej osoby, która stoi obok pierwszego okienka, do którego idziesz, aby zapłacić podatek wyjazdowy.
4. Przy pierwszym stanowisku pokaż paszport(y) i zapłać opłatę wyjazdową w wysokości 20 USD oraz podatek od osoby (30 BZE plus 7,50 BZE \$ plus 2,50 BZE \$).
5. Następnie przejdź do następnego stanowiska i zdobądź pieczętkę w paszporcie.
6. Pasażerowie przechodzą przez drzwi na końcu budynku i czekają tam na Ciebie, kierowcę.
7. Ty, kierowca, wracaj do samochodu i przejedź nim przez punkt kontrolny, gdzie strażnik sprawdza Twój paszport pod kątem stempla wyjazdowego.
8. Ty, kierowca, odbierasz następnie pasażera(ów) i przejeżdżasz przez stację dezynfekcyjną (wyglądającą jak myjnia samochodowa).
9. Po stacji środków dezynfekcyjnych należy zaparkować samochód i udać się do stanowiska kasjerskiego, podać kasjerowi numer rejestracyjny samochodu i zapłacić Q17 za zabieg. Otrzymasz oficjalny dokument stwierdzający, że Twój samochód został zdezynfekowany.
10. Następnie Ty i Twoi pasażerowie przechodzicie przez ulicę do gwatemalskiego biura imigracyjnego na świeżym powietrzu.
11. Możesz wsiąść w dowolną z 2 linii (prawa linia jest przeznaczona tylko dla mieszkańców, ale wydaje się, że nikogo to nie obchodzi).
12. Przedstawiasz funkcjonariuszowi swój paszport(y) oraz kopie paszportu kierowcy i prawa jazdy wraz z umową najmu sporządzoną dla Ciebie przez Crystal. Funkcjonariusz ostempluje je i zwróci Państwu.
13. Następnie podchodzisz do stanowiska po lewej stronie i wręczasz funkcjonariuszowi paszport(y) (dla wszystkich dopuszczonych kierowców), ostemplowane kopie paszportu(ów) i prawa jazdy oraz dowód dezynfekcji. Funkcjonariusz będzie wtedy pracował na komputerze przez dłuższy czas i znika na kilka minut. Kiedy wróci, poprosi Cię o podpisanie 2 dokumentów. Drugi dokument wymaga 2 podpisów.
14. Ten drugi dokument zanieśiesz do kasy w pobliżu miejsca, w którym stoi uzbrojony strażnik, uiścisz opłatę licencyjną Q160 i otrzymasz na nią pokwitowanie.
15. Następnie przyniesiesz pokwitowanie drugiemu funkcjonariuszowi, a on wręczy ci naklejkę, którą można umieścić w lewym górnym rogu przedniej szyby. Funkcjonariusz celowo natnie jeden koniec, abyś mógł później łatwiej go zdjąć.
16. Możesz już wyjść i jechać w stronę mostu. Na końcu mostu znajduje się punkt poboru opłat, w którym płaci się Q20. Zachowaj paragon, będzie Ci potrzebny po powrocie.
17. Witamy w Gwatemali.

Jest to dość skomplikowana procedura. Jest szansa, że będą jakieś dzieci, które pomogą turystom w manewrowaniu przez granicę za około 10 dolarów. Pamiętaj, aby najpierw negocjować cenę.

Wracając z Gwatemali do Belize, procedurę pokazano poniżej.

Jeszcze raz upewnij się, że masz pod ręką wystarczającą ilość gotówki – ceny mogły ulec zmianie, odkąd to napisałem.

1. Zatrzymaliśmy się na moście, gdzie poprzedniego dnia zapłaciliśmy Q20. Pokazaliśmy paragon z poprzedniego dnia i pozwolono nam przejść bez płacenia.
2. Za mostem zatrzymujesz się w pobliżu budynku celnego Gwatemali i odklejasz z przedniej szyby naklejkę rejestracyjną samochodu.
3. Następnie należy przejść przez jedną z 2 linii kontroli paszportowej, aby uzyskać stempel wyjazdowy w paszporcie(-ach).
4. Następnie podchodzisz do stanowiska po lewej stronie, wręczasz funkcjonariuszowi paszport kierowcy, naklejkę rejestracyjną samochodu z przedniej szyby oraz dokument, który podpisałeś przy imporcie samochodu do Gwatemali. W ciągu 1 lub 2 minut powinieneś być gotowy.
5. Następnie przejeżdżasz samochodem przez stację dezynfekcji, parkujesz w pobliżu belizeńskiego budynku imigracyjnego i celnego i płacisz 10 BZE\$ w kasie za stacją dezynfekcji samochodów.
6. Teraz wchodzisz do budynku imigracyjnego i celnego w Belize. Jeśli masz dużo bagażu i zaparkowałeś w pobliżu budynku imigracyjnego i celnego, możesz na razie zostawić bagaż w samochodzie lub zabrać go ze sobą.
7. W budynku celnym w Belize udajesz się do drugiego stanowiska, okazujesz paszporty i odbierasz formularze imigracyjne.
8. Wypełniasz je (jako port zaokrętownia możesz wpisać 'Gwatemala') i wracasz do stanowiska, aby otrzymać pieczętkę wjazdu.
9. Nadszedł czas, aby wyjąć WSZYSTKIE bagaże z samochodu, jeśli jeszcze ich nie masz przy sobie.
10. Udajesz się do odprawy celnej za stanowiskiem imigracyjnym, gdzie funkcjonariusz albo pomacha Ci, albo poprosi o sprawdzenie bagażu.
11. Następnie wychodzisz z budynku, a Twoi pasażerowie tam czekają.
12. Kierowca zatrzymuje paszport, wraca do samochodu i przepuszcza go przez punkt kontrolny, gdzie funkcjonariusz zapyta, czy masz coś do zadeklarowania i może zdecydować o przeszukaniu samochodu.
13. Następnie kierowca odbiera pasażera(ów) i to wszystko.
14. Witamy w Belize.

4. The fourth part of the document discusses the role of the accounting system in managing the company's financial resources and controlling costs. It highlights the importance of budgeting and cost accounting in achieving the company's financial goals.

5. The fifth part of the document concludes by summarizing the key points discussed and emphasizing the overall importance of the accounting system in the success of the business.

- Hotel Jaguar Inn Tikal ([mapa](#),[recenzje](#),[strona internetowa](#))
- Hotel Tikal Inn ([mapa](#),[recenzje](#),[strona internetowa](#))

Zatrzymaliśmy się na zewnątrz parku w ładnym lokalnym hotelu [hotelu Las Gardenias](#). Wiele osób zatrzymuje się we Flores ([mapa](#)), oddalonym o 65 km od Tikal.

Krótko mówiąc: Tikal to fascynujące i bardzo rozległe miejsce Majów, które zdecydowanie warto odwiedzić. Radzę wynająć przewodnika lub skorzystać z tego przewodnika w celu samodzielnego zwiedzania. Możesz oczywiście kupić także książkę o Tikal, aby uzyskać jeszcze bardziej szczegółowe informacje. Pamiętaj tylko, że prawie nie ma opisów tego, co widzisz w parku.

10.4.2 Historia Tikal

Tikal było stolicą jednego z najpotężniejszych królestw starożytnej kultury Majów. Prawdopodobnie nazywało się 'Yax Mutal' lub 'Yax Mutul', gdzie Yax oznaczało 'pierwszy', a 'Mutul' było nazwą królestwa.

Nazwę Tikal nadano temu miejscu po jego odkryciu w latach czterdziestych XIX wieku, a Tikal może oznaczać 'przy wodopoju', od jednego z tutejszych wodopojów lub 'miejsca głosów'.

Tikal składa się z ok. Obejmuje około 3000 obiektów i zajmuje obszar około 6 mil kwadratowych (16 km²). W szczytowym okresie populacja mogła sięgać nawet 90 000 osób. Populacja w promieniu 25 km mogła liczyć nawet 425 000 mieszkańców. Liczba ta jest jednak kwestionowana.

Uważa się, że Tikal było najpotężniejsze od 200 do 900 roku n.e., kiedy miasto było dominującą siłą religijną, polityczną, ekonomiczną i militarną w królestwie Majów.

Istnieją dowody archeologiczne na wykorzystanie tego miejsca w rolnictwie już od 1000 roku p.n.e.

Najwcześniejsza duża konstrukcja pochodzi z lat 400-300 p.n.e. i obejmowała pojawienie się głównych piramid i platform. W tamtym czasie Tikal było jeszcze małym miastem.

Kiedy około roku 100 n.e. upadły sąsiadujące z nimi miasta El Mirador i Nakbe, Tikal zaczęło zyskiwać na znaczeniu.

Pierwsza dynastia władców Tikal rozpoczęła się około 90 r. n.e.

Poniższa tabela przedstawia władców Tikal:

Imię (lub pseudonim)	Rządził	Linijka	Alternatywne nazwy
Yax Ehb' Xook	ok. 90	1	Yax Moch Xok, Yax Chakte'l Xok, pierwszy rekin rusztowania
Foliowany Jaguar	ok. 292	?	—
Nakrycie głowy zwierzęcia	?	10?	Kinich Ehb?
Sihyaj Chan K'awiil I	ok. 307	11	—
Unen Bahlam	ok. 317	12?	—
K'inich Muwaan Jol I	? –359	13	Czaszka ptaka Mahk'ina, czaszka z piór
Chak Tok Ich'aak I	360–378	14	Łapa Jaguara, Wielka Łapa, Wielka Łapa Jaguara
Yax Nuun Ayiin I	379 –404?	15	Zakręcony pysk, zakręcony nos
Sihyaj Chan K'awiil II	411–456	16	Burzowe niebo, rozszczerzone niebo manekina
K'an Chitam	458 – ok. 486	17	Kan Dzik, K'an Ak
Chak Tok Ich'aak II	ok. 486–508	18	Łapa Jaguara II, Czaszka Łapy Jaguara
Pani Tikal	ok. 511–527+	19	Zakręcona głowa
?	?	20?	Czaszka zwierzęcia I
Wak Chan K'awiil	537?–562	21	Podwójny ptak
Zwierzęca czaszka	ok. 593–628	22	—
K'inich Muwaan Jol II	ok. 628–650	23 lub 24	—
Nuun Ujol Chaak	ok. 650–679	25	Czaszka Tarcza, Nun Bak Chak
Jasaw Chan K'awiil I	682–734	26	Władca A, Ah Kakao

Istnieją również dowody na wylesianie, erozję gleby i utratę składników odżywczych oraz na skażone źródła wody.

Tikal został opuszczony około 950 r., może z wyjątkiem kilku osób. Jednak te zniknęły najpóźniej w X lub XI wieku, a las deszczowy zajmował Tikal aż do ponownego odkrycia w latach czterdziestych XIX wieku.

Upadek Tikal mógł być częściowo spowodowany suszą, a częściowo użyciem trujących środków chemicznych, takich jak farba zawierająca rtęć, które zmywały budynki i zanieczyszczały wody gruntowe.

W 1525 roku hiszpański konkwistador Hernán Cortés przejechał zaledwie kilka mil dalej, nie odkrywając ruin. W 1696 roku hiszpański zakonnik zgubił się w lesie i opisał ruiny, które mogły być Tikal.

W całej historii krążyły pogłoski o Tikal, ale obszar ten był zbyt odległy, aby ktokolwiek poważnie rozważał przyjazd tutaj.

Następnie miejsce to odwiedziono po raz pierwszy w 1848 r., a pierwsze wykopaliska rozpoczęto w 1881 r. W 1951 r. zbudowano małe lądowisko, aby ułatwić archeologom dotarcie na miejsce. W latach 1956–1970 zespół projektu Tikal z Uniwersytetu Pensylwanii prowadził główne wykopaliska archeologiczne. Dalsze wykopaliska miały miejsce w latach 1979–1984.

- Tozzer Causeway łączy [Wielki plac](#) [Świątynia IV](#).

10.4.4 Samodzielna piesza wycieczka po Tikal

Tikal to duży park, który wymaga dużo spacerów. Przygotuj się i miej pod ręką dużą mapę (można ją kupić przy wejściu do parku) oraz ten przewodnik turystyczny lub wynajmij przewodnika w parku. Upewnij się, że masz wystarczającą ilość wody, ponieważ w parku jest bardzo niewiele możliwości zakupu napojów przekąskowych. Weź też ze sobą parasol, który ochroni Cię przed palącym słońcem lub deszczem, ponieważ prawie nie ma schronień, które chroniłyby Cię przed burzą.

Dzień 1

Zdecydowanie sugeruję, aby pierwszego dnia wejść do parku po 15:30, aby zwiedzić [Plac Centralny](#) i obejrzeć zachód słońca z [Świątynia II](#).

Źródło: Mapa Parque Nacional Tikal, © Towarzystwo Gran Jaguar

Jeśli do zachodu słońca masz dużo czasu, możesz po drodze odwiedzić jeszcze inne budowle ([Plac Wschodni](#) i [Grupa F](#)).

Dzień 2

Wiele będzie zależać od tego, ile masz czasu. Na poniższej liście oznaczyłem kilka miejsc jako opcjonalne, na wypadek gdybyś musiał się spieszyć lub nie planował chodzić przez większą część dnia.

1. The first step is to identify the problem or goal.

2. The second step is to gather information and resources.

3. The third step is to develop a plan or strategy.

4. The fourth step is to implement the plan.

5. The fifth step is to evaluate the results.

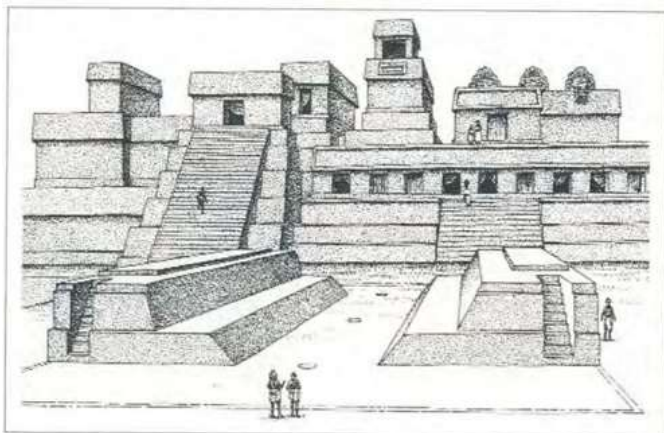
The painting is a landscape scene, likely a view of a city or town from across a body of water. The foreground shows a dark, silhouetted area, possibly a bridge or a path. The middle ground features a large, dark building, possibly a church or a castle, with a prominent tower. The background is dominated by a bright, hazy sky, suggesting a sunset or sunrise. The overall mood is serene and contemplative.

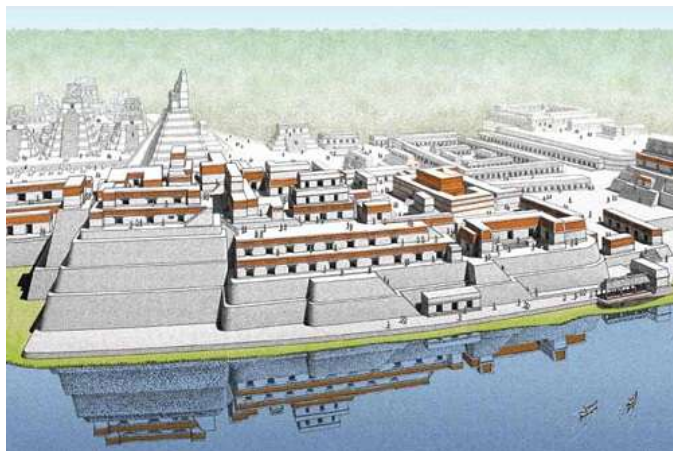

Centralny Akropol

W tym kompleksie architektonicznym mieszkali rodziny królewskie Tikal. Powstało, gdy zbudowano Tikal i było zamieszkane aż do opuszczenia miasta.

Rysunek nieznanego artysty przedstawiający, jak mógł wyglądać Centralny Akropol widziany z boiska do piłki nożnej w Central Plaza.

Źródło: Rysunek artystyczny przedstawiający Akropol Centralny widziany od strony Zbiornika Pałacowego od południa. Źródło: [Magazyn Ekspedycyjny „central acropolis”](#) . (2014): rz. strona. [Magazyn Wyprawa. Muzeum Penn, 2014, internet. 31 marca 2021 r](#)

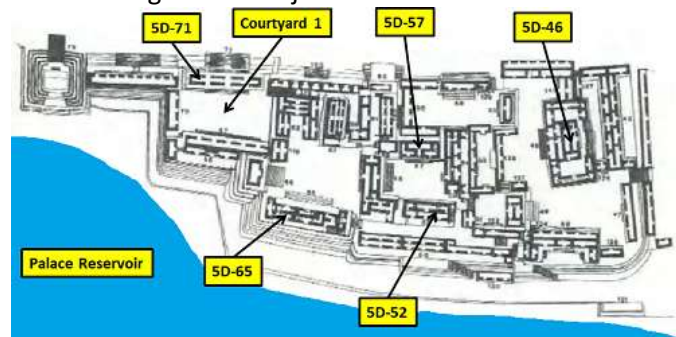
Pierwsze konstrukcje zostały zbudowane od 350 r. p.n.e. do 1 r. n.e. i składały się z murowanych platform, na których znajdowały się prawdopodobnie konstrukcje drewniane. Dziurki postupowe nadal można tu zobaczyć. Platformy zbudowano na naturalnym podłożu skalnym, które zostało wypoziomowane nad Central Plaza i zorientowane ze wschodu na zachód.

Wydaje się, że murowany pałac, który został zbudowany później w latach 250–550 n.e., został zbudowany na wcześniejszych platformach. Obwód pozostał taki sam i nie został powiększony.

43 budowle pałacowe rozmieszczone są wokół sześciu dziedzińców, które zostały zbudowane na różnych poziomach.

W tamtych czasach na stanowiskach Majów nizinnych zwykle znajdowały się pochówki pod rezydencjami rodzinnymi, ale wykopaliska na Centralnym Akropolu odłoniły tylko kilka pochówków, z wyjątkiem struktury 5D-46, w której odkryto cztery pochówki. Wskazywało to, że konstrukcje Centralnego Akropolu prawdopodobnie nie były zamieszkane na stałe rezydencjami i mogły służyć jako tymczasowe rezydencje księży lub szkół.

Godne uwagi konstrukcje to:

- Budynek 5D-46 Zbudowany około 350 r. n.e., ten bogaty i złożony jednopiętrowy budynek był prawdopodobnie rezydencją rodziny królewskiej. Z inskrypcji hieroglificznych wynika, że była to rezydencja króla Chak Tok Ich'aak I, który rządził od ok. 360 r. aż do jego śmierci w 378 r. Został zbudowany na podwyższonej platformie ze schodami po wschodniej i zachodniej stronie budynku. Źródło: „[structure 5d-46](#)” Magazyn Ekspedycyjny. (2014): rz. strona. Magazyn Wyprawa. Muzeum Penn, 2014, internet. 31 marca 2021 r
- **Konstrukcja 5D-52** Ta konstrukcja, zwrócona na południe, została zbudowana na wcześniejszej konstrukcji, która była zwrócona na północ. Wcześniejsza budowla nosi nazwę Pałacu Czerwonego Dado. Nazwa pochodzi od pasa czerwonej dekoracji, który został namalowany wzdłuż podstawy ścian wewnętrznych. Chociaż górne partie zostały zniszczone na potrzeby budowy 5D-52, dolne ściany zachowały się dobrze.
- **Obiekt 5D-65** Obiekt ten nosi nazwę Pałacu Malera na cześć Teoberta Malera, który przybył tu w latach 1895 i 1904, aby pomóc w wykopaliskach, zawiesił na nim znak 'Mi Casa' i uczynił go w tamtych czasach swoją siedzibą. Pomieszczenie w zachodniej części budowli ma zewnętrzne drzwi i duże wpuszczone fałszywe drzwi naprzeciwko drzwi zewnętrznych, co daje złudzenie, że jest to świątynia, patrząc od dołu.
- **Struktura 5D-71** Ta konstrukcja zwrócona na północ w kierunku Wielkiego Placu jest zbudowana na wczesnej platformie murowanej, która została zbudowana między 350 rokiem p.n.e. a 1 rokiem naszej ery. Znajduje się na świętej osi biegnącej przez Północny Akropol. Pierwotnie zbudowany ze schodów z [Plac Centralny](#) i schodów od wschodu, schody na dziedziniec 1 (od południa) dobudowano później. Pochówek 177 odnaleziono pod dziedzińcem nr 1, dokładnie na osi sakralnej, co oznacza, że osoba ta prawdopodobnie była ważną osobistością w Tikal.

[Powrót do Placu Centralnego.](#)

[Powrót do przeglądu układu Tikal.](#)

[Powrót do wycieczki z przewodnikiem z dnia 2.](#)

Północny Akropol

Ten zespół architektoniczny był cmentarzem przez ponad 1300 lat. Ma wymiary 100 m x 80 m, zajmuje powierzchnię 2,5 akra (1 ha), stoi 12 m nad Great Plaza i 9 m nad jego skalnym fundamentem.

Z [Wielki plac](#) na Północny Akropol prowadzi kilka schodów.

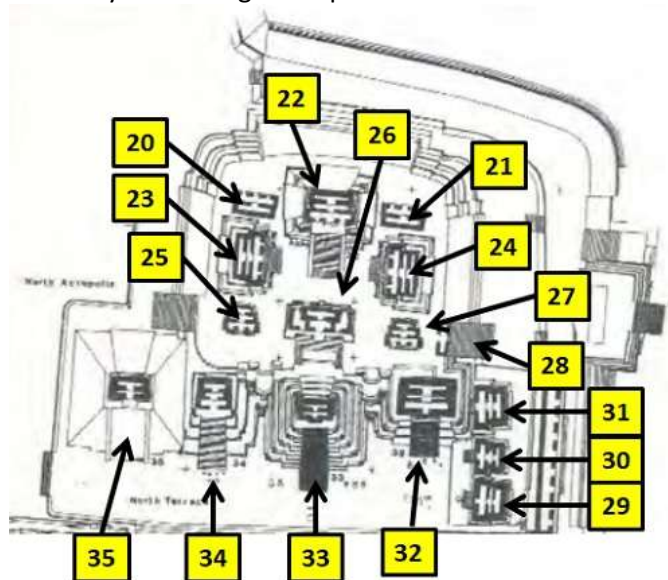

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
500 UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
500 UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
500 UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

Pod koniec VII wieku Świątynię 33 odbudowano, a nowa wersja zamknęła wejście na Północny Akropol. Zakończyło to tradycję chowania tu królów i w 734 roku n.e. król Jasaw Chan K'awiil zdecydował się zamiast tego zostać pochowany w [Świątynia I](#). Pochówki na Akropolu Północnym trwały przez następne kilkaset lat. Zanim Tikal został opuszczony w X lub XI wieku, rabusie splądrowali kilka grobów.

Struktury Północnego Akropolu:

Źródło: Harrison, Peter D., Centralny Akropol w Tikal, mapa przygotowana przez Amalię Kenward; Centralny Akropol w Tikal - w Sabloff, Jeremy A. 'Tikal: Dynastie, cudzoziemcy i sprawy państwowe' ps. 171-206

- **Świątynia 20 (Struktura 5D-20)** Zbudowana około 550 rne; skierowany jest na północ
- **Świątynia 21 (Struktura 5D-21)** Zbudowana około 550 rne; skierowany jest na północ
- **Świątynia 22 (Konstrukcja 5D-22)** Zwrócona na południe Świątynia 22 przeszła trzy fazy budowy – większość innych świątyń na Północnym Akropolu miała tylko jeden lub dwa. Najwcześniejsza świątynia w tym miejscu została zbudowana około 250 roku n.e. Druga, która została ozdobiona gigantycznymi stiukowymi maskami, około 350 roku n.e. i trzecia wersja z V wieku. Archeolodzy usunęli niektóre części trzeciego etapu budowy, aby odsłonić wcześniejsze wersje świątyni. Pogrzb 200 był grobowcem króla Wak Chan K'awiila, który rządził w latach 537–562 n.e. Grobowiec został splądrowany jakiś czas po upadku Tikal.
- **Świątynia 23 (Struktura 5D-23)** Ta zwrócona na wschód świątynia została zbudowana około 250 r. n.e. i została częściowo odrestaurowana.

- Świątynia 33 (Konstrukcja 5D-33) Ta 33-metrowa (108 stóp) świątynia zwrócona na południe jest piramidą pogrzebową króla Siyaja Chan K'awiila II, który rządził w latach 411–456 (Pogrzeb 48). Podobnie jak Świątynia 22, przeszła trzy fazy budowy, z których ostatnia miała miejsce podczas przerwy Tikal między 562 a 692 rokiem naszej ery. Co ciekawe, ostatnia faza konstrukcyjna została faktycznie wykorzystana jako prototyp do budowy [Świątynia I na Wielki plac](#). Jeśli stwierdzisz, że Świątynia 33 i Świątynia I w ogóle nie są do siebie podobne, nie zdziw się. Na podstawie bardzo kontrowersyjnej decyzji ostateczna wersja Świątyni 33 została rozebrana przez archeologów w 1965 r., chcąc zrozumieć, jak wyglądały wcześniejsze wersje tej świątyni. Pogrzeb 48, pierwotny pochówek w tym miejscu, został wykuty w skale pod tarasem, dokładnie na osi północ-południe Północnego Akropolu. Jak wspomniano, jest to grób króla Siyaja Chan K'awiila II. Król siedział w pozycji siedzącej, brakowało mu czaszki, dłoni i kości udowych. Obok niego znajdowały się szczątki dwóch młodych ofiar ludzkich – jedna była dzieckiem, a druga nastolatkiem. Ściany grobowca pokryto sztukaterią, na której namalowano hieroglify, co wskazywało, że grobowiec został zapieczętowany w marcu 457 r., czyli rok po śmierci króla. Grobowiec zawierał 27 naczyń ceramicznych, artefakty z kamienia, jadeitu i muszli, w tym krążki z jadeitu i setki paciorków (niektóre prawdopodobnie pochodziły z rozpadającego się półkolistego kołnierza, inne niezwiązane z kołnierzem), dwie pary uszu i dwa obsydianowe ostrza. Pogrzeb 23 był grobowcem królewskim, który został wycięty w podłożu skalnym pod świątynią poprzez zniszczenie drugiej wersji schodów wejściowych do Świątyni 33. Osoba pochowana nie została zidentyfikowana, ale uważa się, że król Nuun Ujol Chaak z końca VII wieku mógł zostać pochowany tutaj lub w Świątyni 35. Niezależnie od tego, który król został tutaj pochowany, wydaje się, że był to pochówek zorganizowany w pośpiechu. Stwierdzono, że na niektóre elementy grobu rozpryskał się tynk ze ścian, a nawet znaleziono krzemienisty kilof, który robotnik musiał przypadkowo zostawić. Ciało króla ułożono na skórach jaguara i pokryto warstwami morskich muszli. Pogrzeb 24 był pochówkiem elitarnym, włożonym w gruz Świątyni 33 w końcowej fazie budowy piramidy. Archeolodzy znaleźli malowane naczynia ceramiczne, na których prawdopodobnie widnieją nazwiska ojca i dziadka Nuuna Ujola Chaaka.

4. The final part of the document concludes the study and offers recommendations for further research. It also includes a list of references and a summary of the key findings.

Czy ten widok wydaje Ci się znajomy?

Jeśli powiesz tak... jestem pod wrażeniem. Widok z [Świątynia IV](#) w Tikal został wykorzystany w krótkiej sekwencji, w której Sokół Millennium ląduje w bazie rebeliantów na księżycu Yavin 4 w pierwszym filmie Gwiezdne Wojny: Część IV: Nowa nadzieja, którego premiera miała miejsce w 1977 roku.

Źródło: Kurtz, Gary (producent) i Lucas, George (reżyser). (1977). Odcinek IV - Nowa nadzieja [Film]. Stany Zjednoczone: Lucasfilm.

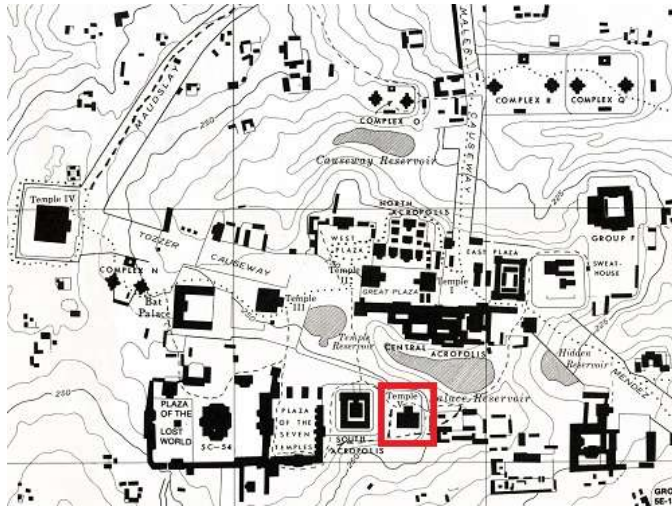
Scenę Gwiezdnych Wojen można zobaczyć [Tutaj](#).

[Powrót do przeglądu układu Tikal.](#)

[Powrót do wycieczki z przewodnikiem z dnia 2.](#)

Świątynia V

Zbudowana około 700 r. n.e. świątynia ma 57 m wysokości, co czyni ją drugą co do wysokości budowlą w Tikal.

Do tej pory odnaleziono dwa pochówki:

Pogrzeb 1

Znaleziono szkielet dorastającej kobiety w wieku około 15 lat, ułożonej w pozycji embrionalnej. Jej zęby były ozdobnie perforowane i uważa się, że mogła umrzeć z powodu infekcji zębów. W pobliżu jej prawego kolana znaleziono glinianą miskę.

Pogrzeb 2

Ten niezwykle pochówek odkryto, gdy archeolodzy drążyli tunel pod piramidą. Znaleźli cystę o wymiarach 0,5 x 0,7 x 0,35 m (1,5 x 2,3 x 1,1 stopy) wyrzeźbioną w skale, przykrytą drewnianą deską (zamiast zwykłej kamiennej pokrywy) z dwoma ceramicznymi naczyniami na górze.

Niezwykłe jest również to, że cysterna nie znajdowała się pod centralną osią piramidy, ale pod centralną osią kapliczki na szczycie.

Pochówkowi towarzyszyły ofiary pogrzebowe, które obejmowały glinianą misę zawierającą ceramiczną kadzielnicę, umieszczoną na drewnianej pokrywie zamykającej cysternę.

Pochowano tu młodego mężczyznę w wieku od 18 do 22 lat. Jego czaszka była wydłużona, a zęby spiłowane i perforowane. W żuchwie stwierdzono obecność nalotów pirytu z wypełnień.

Brakowało wielu mniejszych kości, takich jak niektóre kości dłoni i kręgosłupa.

Na dnie cysterny znajdował się także popiół oraz drobne fragmenty węgla, które mogły świadczyć o rytuale wykonanym przed włożeniem do cysty szczątków ludzkich. Spekulowano, że osoba ta mogła być ofiarą ludzką, ale jest to mało prawdopodobne, na kościach było niewiele śladów nacięć, a poświęcenie świątyni osobie złożonej w ofierze byłoby niezwykle.

Uważa się, że cysternę zbudowano po sztucznym wyrównaniu terenu, a przed zbudowaniem piramidy.

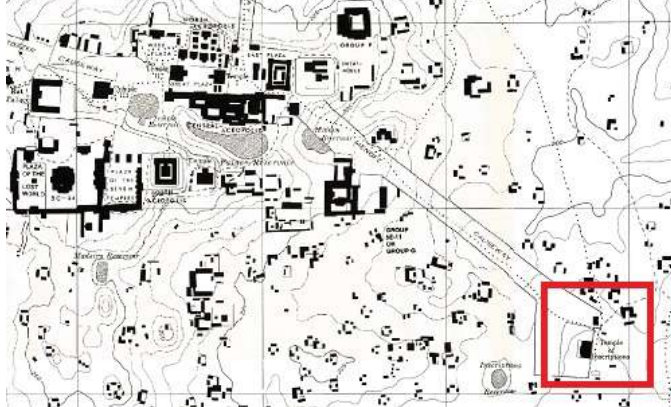
Uważa się, że data pochówku mieści się w przedziale 600–650 n.e. Ze względu na stosunkowo skromne ofiary złożone podczas pochówku nie uważa się, że osoba ta była jednym z władców Tikal.

[Powrót do przeglądu układu Tikal.](#)

[Powrót do wycieczki z przewodnikiem z dnia 2.](#)

Świątynia VI

Obiekt ten nazywany jest także 'Świątynią Inskrypcji'. Przedstawia piramidę mezoamerykańską zwróconą na zachód w kierunku otoczonego murem placu. Trzy drzwi wejściowe skierowane na zachód i układ wnętrza sugerują, że Świątynia VI była w rzeczywistości raczej pałacem niż świątynią.

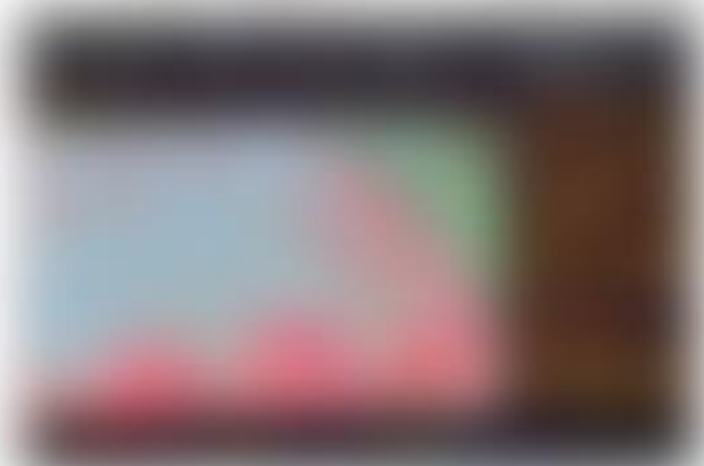
Źródło: mtsrs, zdjęcie o zmienionym rozmiarze i ulepszone,[licencja](#)

Grzebień na dachu świątyni ma hieroglificzne napisy po bokach i z tyłu, które opowiadają historię Tikal. Najstarszy napis pochodzi z roku 1139 p.n.e. i przedstawia albo wydarzenie mityczne, albo wydarzenie o znaczeniu historycznym, opowiedane przez pokolenia Majów i ostatecznie tutaj zapisane.

Szczyt piramidy zawiera dwie komory zamiast typowych trzech. Konstrukcja dachu jest uszkodzona i zerodowana, a jej najwyższa zachowana część ma 12 m wysokości.

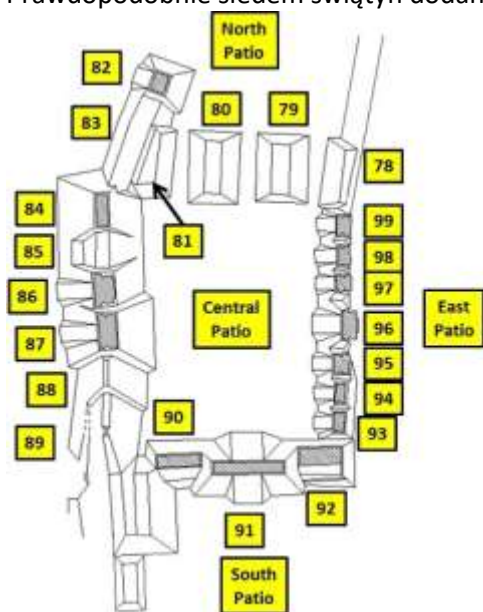
[Powrót do przeglądu układu Tikal.](#)

[Powrót do wycieczki z przewodnikiem z dnia 2.](#)

Główna oś placu biegnie z północy na południe od centralnego boiska na północy do pałacu 5D-91 na południu. Później dobudowano obiekty 5D-90 i 5D-92 jako przybudówki po południowej stronie placu, natomiast po stronie północnej dobudowano wschodnie i zachodnie boiska do piłki nożnej. Prawdopodobnie siedem świątyń dodano później.

Źródło: Gómez, Oswaldo, 2006, El Proyecto Plaza de los Siete Templos de Tikal: Nuevas intervenciones. En XIX Simposio de Investigaciones Arqueológicas en Guatemala, 2005

Archeolodzy dzielą plac na następujące strefy:

- **Patio centralne** Jest to wewnętrzny dziedziniec placu, który zajmuje powierzchnię około 86 000 stóp kwadratowych (8 000 m²). Było otoczone budynkami i miało niskie nachylenie, które zostało zaprojektowane w celu odprowadzania wody deszczowej do zbiornika wodnego w pobliżu [Świątynia III. siedem świątyń](#) są ustawione wzdłuż wschodniej strony Patio Centralnego, natomiast [zespół pałacowy](#) graniczy z Patio Centralnym od południa. Konstrukcje na zachodzie należą do kompleksu [Mundo Perdido \(Zaginiony świat\)](#).
- **Patio północne** Obszar położony bezpośrednio na północ od patio centralnego, na którym znajdują się konstrukcje od 5D-77 do 5D-81, które prawdopodobnie utworzyły potrójne boisko

do piłki nożnej.

- **Patio wschodnie** Jest to obszar bezpośrednio za siedmioma świątyniami, który w rzeczywistości jest zachodnim tarasem [Południowy Akropol](#).
- **Patio południowe** To obszar na południe od pałacu południowego.

W południowo-zachodniej części obszaru odkopano tysiące fragmentów ceramiki. Pochodzą z około 650 roku p.n.e., czyli jeszcze przed wybudowaniem placu.

Pierwsza konstrukcja, która miała tutaj miejsce, była częścią pierwszej wersji [Mundo Perdido \(Zaginiony świat\)](#) między 650 a 550 rokiem p.n.e. Jednakże pierwszy budynek i zajęcie tego miejsca miały miejsce dopiero pomiędzy 400 a 200 rokiem p.n.e.

Ten pierwszy budynek stał na okrągłej platformie (4,7 m średnicy i 12 cm wysokości), która została wzniesiona na cienkiej stiukowej podłodze. Archeolodzy znaleźli pozostałości tego budynku 2,5 stopy (75 cm) pod powierzchnią centralnego patio, przed Świątynią 5D-95.

Druga i ostatnia wersja Placu Siedmiu Świątyń została zbudowana między 600 a 900 rokiem naszej ery. Obejmowało to zabudowania zespołu pałacowego na południu.

Wokół Struktury 5D-90 odkryto dużą liczbę artefaktów datowanych do czasu opuszczenia Tikal, co wskazuje, że przynajmniej część Placu Siedmiu Świątyń była używana aż do opuszczenia miasta.

Siedem świątyń (konstrukcje od 5D-93 do 5D-99)

Siedem świątyń rozmieszczonych jest wzdłuż wschodniej strony placu.

- **Struktura 5D-96** To jest świątynia pośrodku siedmiu świątyń i największa; jest o 2,5 m wyższy od pozostałych. Przed nim znajduje się para prostych ołtarzy, a pomnik słynie z płaskorzeźby przedstawiającej czaszkę i skrzyżowane kości.

Zespół Pałacowy (budowle od 5D-90 do 5D-92)

Zespół pałacowy składa się z trzech budynków (obiekty 5D-90, 5D-91 i 5D-92).

- **Konstrukcja 5D-90** To jest budynek na zachodzie – został zbudowany w latach 600-900 n.e. i zmodyfikowany później. Ma kształt prostokąta i ma 5 drzwi w elewacji północnej i południowej oraz tarasy po stronie północnej i południowej. Górne partie budynku mają rozległe uszkodzenia i są częściowo zawalone. Budynek pierwotnie składał się tylko z dwóch pomieszczeń, do których wchodziło się przez drzwi w elewacji północnej lub południowej. Obydwa pomieszczenia łączyły szerokie środkowe drzwi. Uważa się, że pierwotnie budynek ten pełnił funkcję administracyjną. Kiedy budynek później przebudowywano, pomieszczenie północne podzielono cienką ścianką na dwa pomieszczenia, a pomieszczenie południowe podzielono na trzy pomieszczenia poprzez dodanie dwóch cienkich ścian. Przypuszcza się, że dwa pomieszczenia od północy pełniły wówczas funkcje administracyjne, zaś trzy pomieszczenia od południa przeznaczono na cele mieszkalne. Wraz z podziałem pomieszczeń na tarasie południowym dobudowano niski podest, na którym prawdopodobnie znajdowała się drewniana konstrukcja.
- **Konstrukcja 5D-91** Jest to konstrukcja pośrodku i największa z trzech budynków kompleksu Placu Siedmiu Świątyń, prawdopodobnie zbudowana jako pierwsza. Konstrukcja składa się z trzech części: schodkowej platformy o pięciu poziomach, nadbudówki z pomieszczeniami budynku i grzebienia dachowego. Po stronie północnej i południowej znajdowały się szerokie, symetryczne schody prowadzące do trojga drzwi. Pierwotnie budynek miał jedno długie pomieszczenie, które później podzielono na trzy pokoje, które były połączone małymi drzwiami. W każdym z rogów budynku znajdują się małe rzeźbione maski i prawdopodobnie dwie kolejne pośrodku północnej i południowej strony. Budynek ma mały grzebień dachowy ozdobiony kolejnymi dziesięcioma maskami, które w większości wyblakły, ale niektóre dekoracje z piór i naszyjniki są nadal widoczne.

- **Obiekt 5D-92** Jest to najbardziej wysunięty na wschód obiekt zespołu pałacowego, posiadający troje drzwi po południowej stronie.

Pochówki

- Pochówek 1 odkryto w centralnej części placu na osi wschód-zachód, która przebiega przez środek sąsiedniego [Plac Zaginionego Świata](#).
- Pochówek 2 odkryto na południowym patio i został on wyrównany z osią północ-południe, która przebiega przez środek Struktury 5D-91.
- Pogrzeb nr 3 odnaleziono w pobliżu pochówku nr 2.

[Powrót do przeglądu układu Tikal.](#)

[Powrót do wycieczki z przewodnikiem z dnia 2.](#)

Piramida Zaginionego Świata (Wielka Piramida, Struktura 5C-54)

Piramida ta jest centralnym punktem kompleksu Mundo Perdido. Ma 31 m wysokości i 72 m szerokości, co czyni ją jedną z najbardziej masywnych konstrukcji w Tikal.

Dostęp do piramidy znajduje się po zachodniej stronie, gdzie znajdowały się gigantyczne maski, ale po wschodniej i zachodniej stronie piramidy znajdują się schody prowadzące na szczyt. Dodatkowe schody po stronie północnej i południowej sięgają tylko do ósmego z dziesięciu poziomów.

Piramida, która jest dziś widoczna, jest piątą wersją i została zbudowana około 250 r. n.e. W tamtym czasie była to najwyższa konstrukcja w Tikal.

Ślady malowanych sztukaterii wskazują, że ostatnia wersja piramidy była w pewnym momencie malowana na niebiesko i czerwono.

Każdy z pięciu etapów budowy Piramidy Zaginionego Świata opiera się na poprzedniej wersji. Nie zostały zbudowane bezpośrednio w oparciu o poprzednią wersję, aby zachować obszar placu [Grupa Epomiedzy](#) piramidą a [Platforma Wschodnia](#). W tym celu za każdym razem trzeba było burzyć i odbudowywać elewację wschodnią, dobudowując resztę każdej poprzedniej wersji.

Platforma Wschodnia (konstrukcje od 5D-82 do 5D-89)

Platforma Wschodnia oddziela kompleks Mundo Perdido od [Plac Siedmiu Świątyń](#).

Jest to jeden z najwcześniejszych przykładów architektury w Tikal, ale swój ostateczny kształt uzyskał dopiero w roku 100 naszej ery, kiedy zbudowano pierwsze wersje trzech struktur 5D-84, 5D-86 i 5D-88.

Struktura 5D-82

Pierwszą wersją tej budowli był budynek jednopokojowy na półkolistym podeście, który powstał w IV wieku n.e. Ozdobiony był misternym fryzem sztukatorskim, ozdobionym figurami i hieroglifami. Architekci uważają, że centralna postać przedstawia bóstwo Itzamnę.

Struktura 5D-84

Konstrukcja ta była jedną z pierwszych trzech świątyń, które zostały zbudowane na Platformie Wschodniej. Miał trzy pokoje.

Struktura 5D-85

Struktura ta stanowi podwójną platformę zapewniającą dostęp do [Plac Siedmiu Świątyń](#).

Struktura 5D-86

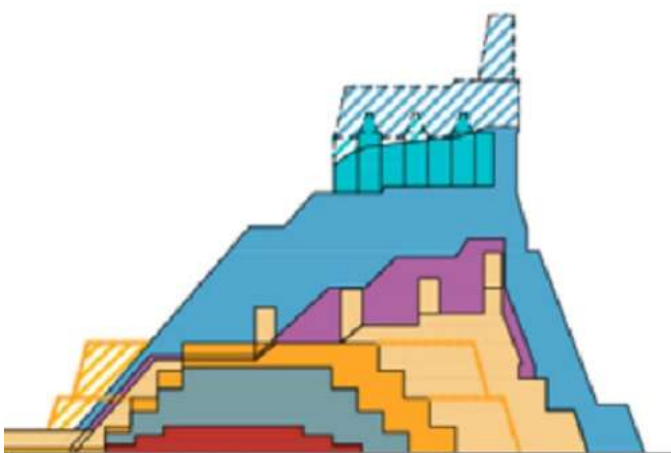
Pierwsza wersja tej świątyni została zbudowana około roku 100 n.e.

Posiadała trzy pomieszczenia, ułożone jedno za drugim, przy czym pomieszczenie środkowe było najmniejsze. Godne uwagi są dwie gigantyczne maski po obu stronach drzwi centralnego pomieszczenia, ponieważ jest to jedyny znany przykład z tej epoki, w którym takie maski zostały umieszczone wewnątrz budynku. Jednak ponad 100 lat później stało się to powszechną praktyką. Uważa się, że maski przedstawiają Nu B'alam Chac, duchowego obrońcę miasta, który był ściśle związany z działaniami wojennymi. Tutaj zainstalowano pierwszy królewski grobowiec Mundo Perdido.

Świątynia Czaszek (Templo de las Calaveras, Struktura 5D-87)

Jest to trzecia co do wielkości świątynia w kompleksie Mundo Perdido.

Źródło: Montuori, Riccardo; Torres, Ana Laura Rosado, tom 8, wydanie 15, Transformacje w architekturze grup E: przypadki Tikal i Uaxactun.

Godne uwagi jest to, że każda nowa wersja świątyni przesuwiała swój środek dalej od Mundo Perdido w stronę [Plac Siedmiu Świątyń](#). Wersja zbudowana w VII wieku bardzo przesunęła główną oś kompleksu Mundo Perdido, który był kojarzony ze starożytnym kompleksem [Grupa E](#), a tym samym zerwała jego związek ze starym kultem słońca, co również sygnalizowało poważną reorganizację Tikal. Świątynia ma jedno pomieszczenie z pięcioma drzwiami wychodzącymi na [Plac Siedmiu Świątyń](#). Około roku 700 n.e. wersja ta została zapieczętowana i na jej podstawie zbudowano ostatnią wersję. Posiadała czteropoziomową platformę ze schodami wejściowymi, które przerywała sklepiona nisza z trzema rzeźbionymi czaszkami, środkowa czaszka była skierowana do przodu, a dwie pozostałe po bokach.

Struktura 5D-88

Konstrukcja ta była jedną z pierwszych trzech świątyń, które zostały zbudowane na Platformie Wschodniej. Miał trzy pokoje.

Struktura 5D-89

Struktura ta miała trzy pomieszczenia.

The following information is provided for your reference:

1. The first section of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions.

2. The second section outlines the procedures for handling customer inquiries and complaints.

3. The third section details the requirements for the annual financial audit.

4. The fourth section describes the process for updating the company's internal policies.

5. The fifth section provides information on the upcoming training sessions for new employees.

6. The sixth section discusses the results of the recent market research study.

7. The seventh section outlines the proposed changes to the company's organizational structure.

8. The eighth section provides information on the upcoming product launch.

9. The ninth section discusses the results of the recent employee satisfaction survey.

10. The tenth section outlines the proposed changes to the company's marketing strategy.

1. The first step in the process is to identify the problem or issue that needs to be addressed. This involves gathering information and understanding the context of the problem.

2. Once the problem is identified, the next step is to develop a plan or strategy to address it. This may involve setting goals, identifying resources, and determining the best course of action.

3. The third step is to implement the plan. This involves putting the strategy into action and monitoring progress to ensure that the goals are being met.

4. Finally, the fourth step is to evaluate the results of the process. This involves assessing the effectiveness of the plan and making adjustments as needed.

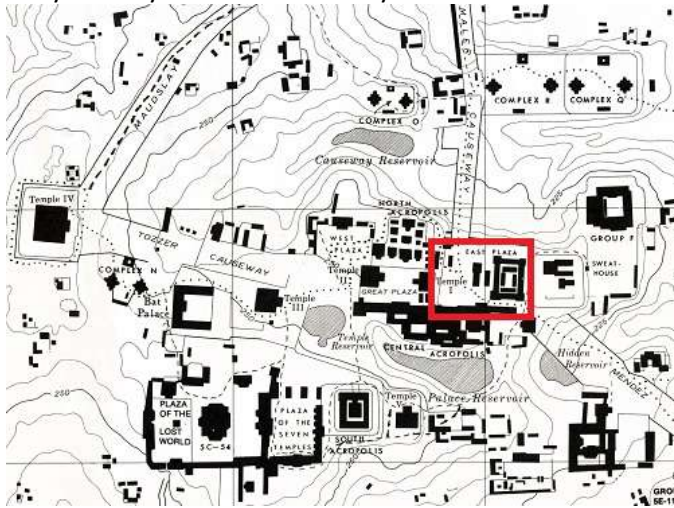

5. The final step in the process is to reflect on the experience and learn from it. This involves thinking about what worked well and what could be improved for next time.

6. Once the process is complete, the final step is to share the results with others. This can be done through a report, presentation, or other means of communication.

Plac Wschodni

East Plaza, czyli plac targowy Tikal, znajdował się na placu wschodnim, dużym czworoboku z kilkoma małymi budynkami umieszczonymi z boku.

Pierwotnie około 600 r. n.e. zbudowano tu dwa kompleksy bliźniaczych piramid. Około roku 700 n.e. dodano boisko do piłki nożnej i kapliczkę (Struktura 5D-43).

Struktura 5D-43

Struktura 5D-43 to niezwykła świątynia, która została zbudowana na wcześniejszym kompleksie bliźniaczych piramid prawdopodobnie za panowania Nuuna Ujola Chaaka lub syna Jasawa Chana K'awiila I w drugiej połowie VII wieku.

1. The first part of the document is a title page. It contains the title of the document, the author's name, and the date of the document. The title is "The History of the United States of America" and the author is "John Adams". The date is "1776".

2. The second part of the document is a table of contents. It lists the chapters of the document and the page numbers where they begin. The chapters are "The Declaration of Independence", "The Constitution", and "The Bill of Rights".

THE
JOURNAL OF THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE

THE
JOURNAL OF THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE

Budynki są wysokiej jakości i uważa się, że zostały zbudowane w latach 734–746 n.e. przez króla Yik'in K'awiil jako pałac.

Wejście znajduje się w północnej elewacji do wąskiego tunelu, który przechodzi przez wschodnią ścianę i kończy się na centralnym dziedzińcu.

Z 29 sklepionymi komnatami i większą liczbą w pozostałościach drugiego piętra, jest to jedna z największych grup odkrytych w Tikal. Archeolodzy znaleźli pozostałości gigantycznej stiukowej maski potwora, którą nazwali Potworem Witza.

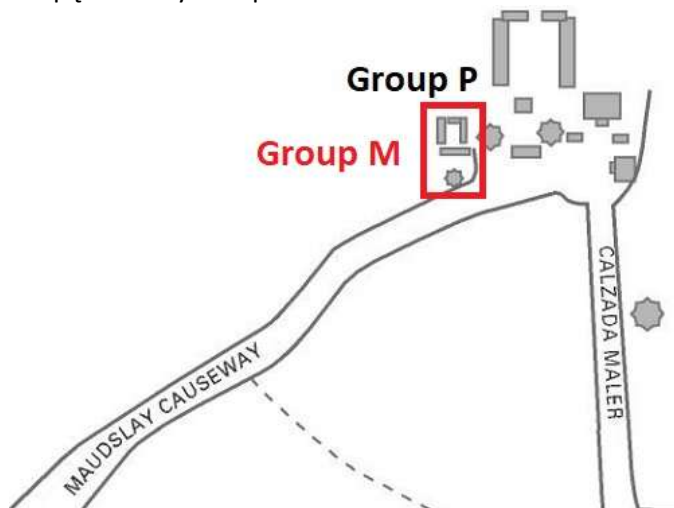
[Powrót do przeglądu układu Tikal.](#)

[Powrót do wycieczki z przewodnikiem z dnia 2.](#)

Grupa M (Grupa 3D-1)

Będąc dawniej bliźniaczą piramidą, zachodnia piramida (Konstrukcja 3D-98) została w większości rozebrana w czasach starożytnych. Konstrukcja 3D-100 jest drugim elementem bliźniaczej piramidy. Grupę M odkryto dopiero w 1959 roku.

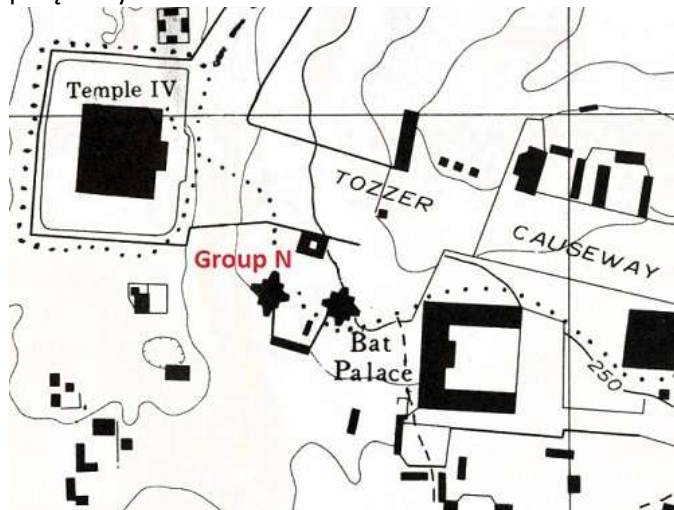

[Powrót do przeglądu układu Tikal.](#)

[Powrót do wycieczki z przewodnikiem z dnia 2.](#)

Grupa N (Grupa 5C-1)

Bliźniacze piramidy Grupy N zostały zbudowane w 711 r. przez króla Ha Sawę Chaan-K'awil, zgodnie z tekstem hieroglificznym zapisanym na Steli 16, który znajduje się w pobliskiej Strukturze 5C-17 i jest połączony z Ołtarzem 5.

Źródło: Weiss-Krejci, Estella; DEPÓSITOS RYTUAŁY EN LOS COMPLEJOS DE PIRÁMIDES GEMELAS DE TIKAL

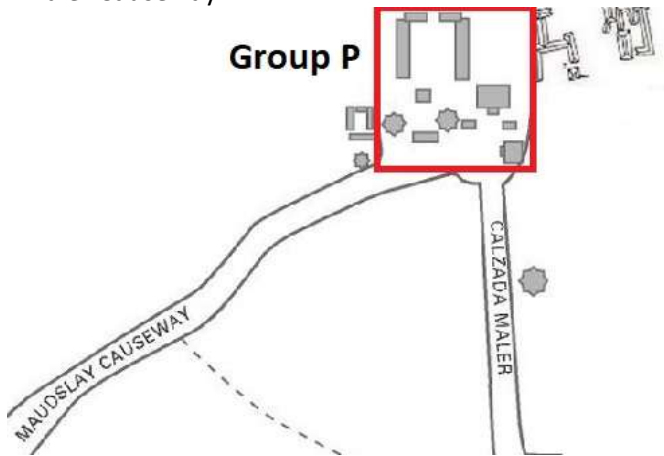
Stela 16 i ołtarz 5 należą do najwspanialszych przykładów rzeźbionych pomników z Tikal.

Grupa P (Grupa 3D-2)

Grupa P znajduje się na północnym krańcu rdzenia obszaru Tikal, gdzie spotykają się Maudsley Causeway i Maler Causeway.

Większa część tej grupy została zbudowana w 751 roku przez Yaxa Kina, syna króla Ha Sawy Chaan-K'awila.

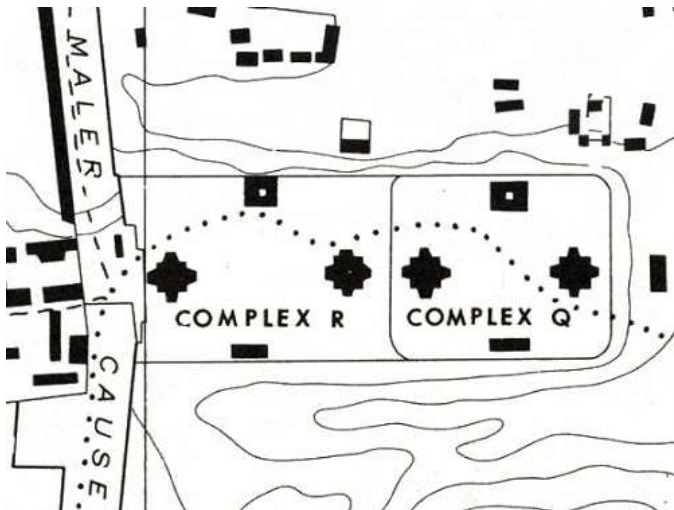
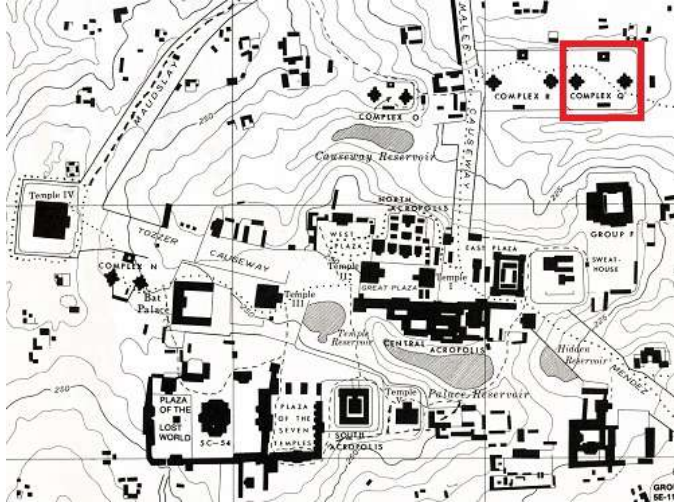
Świątynia pochodzi jednak z około 530 roku naszej ery. Posiada rzeźbę na jednym z ościeży, przedstawiającą głowę, prawdopodobnie króla, oraz inną rzeźbę łączącą jaguara i żabę. Jaguar symbolizuje władzę, a żaba płodność i życie.

[Powrót do przeglądu układu Tikal.](#)

[Powrót do wycieczki z przewodnikiem z dnia 2.](#)

Grupa Q (Grupa 4E-4)
Jest to największy kompleks bliźniaczych piramid w Tikal.

Jest to największy kompleks bliźniaczych piramid w Tikal.

Wschodnia piramida:

Źródło: Aquaimages, zmieniony rozmiar, [licencja](#)

Obudowa północna:

Źródło: Simon Burchell, zmieniony rozmiar, [licencja](#)

Został zbudowany w 771 roku przez króla Yaxa Nuuna Ayiina II, którego widać na Steli 22, która znajduje się w Budynku Północnym kompleksu. Stela 22 i połączony z nią Ołtarz 10 to wybitne rzeźby Majów. Zespół został odrestaurowany, a jego pomniki ponownie wzniesione.

[Powrót do przeglądu układu Tikal.](#)

[Powrót do wycieczki z przewodnikiem z dnia 2.](#)

Stelę 19 i Ołtarz 6 odnaleziono tutaj:

Źródło: Simon Burchell, zmieniony rozmiar,[licencja](#)

Brakuje jednej ze steli stojącej przed wschodnią piramidą, a połączony z nią ołtarz został przeniesiony prawdopodobnie po upadku Tikal.

[Powrót do przeglądu układu Tikal.](#)

[Powrót do wycieczki z przewodnikiem z dnia 2.](#)

11. Uwagi końcowe

O RUDYM Z PLECAKÓW I SNORKELÓW

Urodziłem się w Niemczech i wyemigrowałem do Stanów Zjednoczonych w 2003 roku. Moja żona i ja jesteśmy naprawdę wielonarodową parą: ja mam niemieckie pochodzenie, a ona chińskie dziedzictwo. Oboje mieszkamy w USA.

Niestety, praca w USA oznacza, że mamy znacznie mniej dni urlopu w porównaniu do innych krajów, takich jak m.in. Niemczech i dlatego nie możemy podróżować zbyt często.

Dzięki wielu próbom i błędom znaleźliśmy swój idealny styl podróżowania i wakacji. Tworzenie niezapomnianych chwil poprzez skupienie się na ważnych miejscach, planowanie czasu na spotkania z mieszkańcami i oczywiście na relaks to nasze priorytety.

Nauczyliśmy się także doceniać lokalną żywność i starać się jeść jak najwięcej lokalnych potraw. Dla zabawy staramy się jadać w jednej chińskiej restauracji w każdym kraju, który odwiedzamy. To absolutnie niesamowite, jak różne jest chińskie jedzenie na całej planecie.

TWÓRCZ NIEZAPOMNIANE CHWILE

Możesz zrobić 10 000 zdjęć podczas wakacji, spieszyć się z jednej atrakcji do drugiej, ale w sercu będziesz pamiętać to, jak tworzyłeś niezapomniane chwile.

Dla mnie było to np. Spider Rock w Canyon de Chelly (słyszeliście kiedyś o tym amerykańskim parku narodowym?). Kiedy go zobaczyłem po raz pierwszy, byłem pod wrażeniem tego majestatycznego naturalnego obelisku i pięknego kanionu, w którym się znajduje. Byłem tam jeszcze dwa razy i nadal czuję to samo.

Albo pomyśl o Isla Mujeres, małej wyspie niedaleko Cancun w Meksyku. Na powierzchni Playa Norte jest podobno najpiękniejszą plażą w Meksyku i zawsze jest zatłoczona, a zakotwiczone tam łódzie grają głośną muzykę.

Pod powierzchnią Isla Mujeres jest bardzo spokojna, można po niej spacerować i ma przyjaznych mieszkańców, dobre, autentyczne meksykańskie jedzenie i dobrą kuchnię międzynarodową, a często jest ona bardzo przystępna cenowo.

Isla Mujeres to nasz osobisty raj!

PAKUJ PLECAK, fajkę i ruszamy

Nasz styl podróżowania ewoluował na przestrzeni lat. Obecnie, gdy podróżujemy, pakujemy niewiele rzeczy i zazwyczaj potrzebujemy tylko małego plecaka na osobę – zobacz mój [Podróżujące ŚwiatłoPrzewodnik](#).

Za pomocą tego przewodnika chcę zapewnić Ci wartość i pomóc Ci zaplanować własne relaksujące wakacje, których celem będzie tworzenie niezapomnianych chwil!

Jeśli masz jakieś pytania lub uwagi, skontaktuj się ze mną.